

ANALIZA CONTEXTUALA A VIOLENTEI REALE

Un act de violenta poate fi interpretat în functie de contextul în care acesta apare, nuanțând astfel analiza prin introducerea unui criteriu de departajare. Nu este totuna de a vizualiza o crima comisa cu sânge rece si un omor în legitima aparare: pentru a face aceasta distinctie, am utilizat o scala de 9 categorii/contexte:

- Contextul „gratuit”: violenta este propria ei ratiune de a fi, nu este motivata de nimic;
- Contextul „logic”: o scena de violenta face parte din structura narativa, din trairea realitatii;
- Contextul „legitim”: actul de violenta este o reactie de raspuns unei violente precedente;
- Contextul „de avertizare”: actul de violenta ce atrage atentia asupra pericolului, ce preîntâmpina un alt act de violenta;
- Contextul „estetic”: scene atragatoare prin frumusetea imaginilor, a personajelor;
- Contextul „ludic”: violenta este vazuta ca un joc, ca un act de amuzament;
- Contextul „atractiv prin eroizare”: violenta este provocata de eroi;
- Contextul „exaltare senzationala”: se refera la actele de violenta insolite, neasteptate;
- Contextul de „contextualizare negativa”: violenta produsa de antieroi.

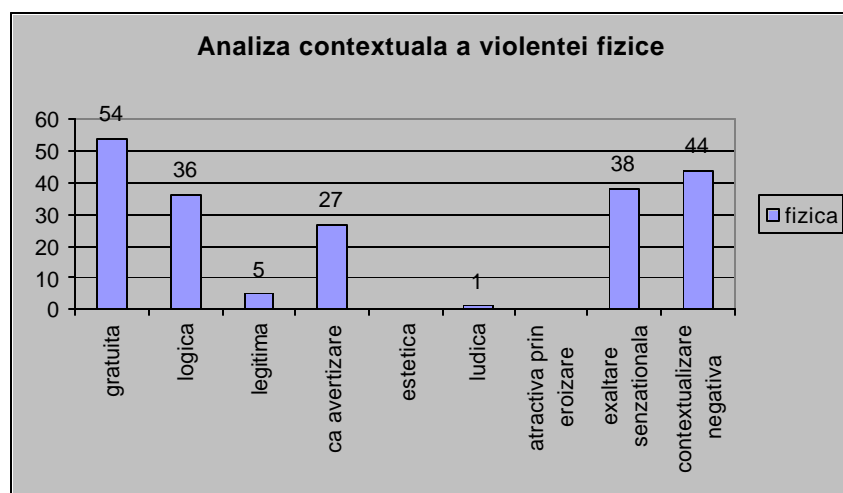
Capitolul de analiza contextuala este divizat pe cele doua mari categorii de violenta – reala si fictionala- prezentarea fiind facuta pe canale TV, pe zilele lucratoare si pe zilele de weekend. În aceasta faza a raportului, canalele analizate sunt Antena1, TVR1. Cei doi indicatori luati în calcul sunt frecventa de aparitie si durata scenei de violenta.

Violenta reala

ANTENA1

1. Violenta fizica

Frecvente-cursul saptamânii

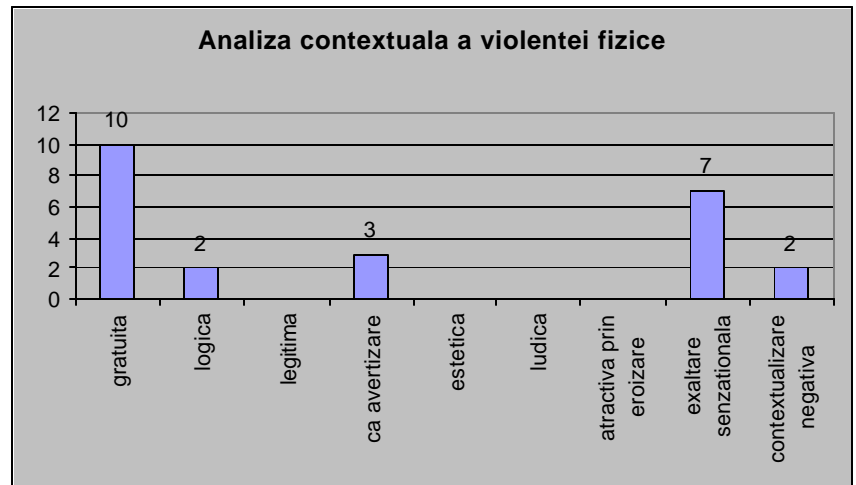

estetice (nici un caz), ludice (1 caz) sau legitime (5 cazuri).

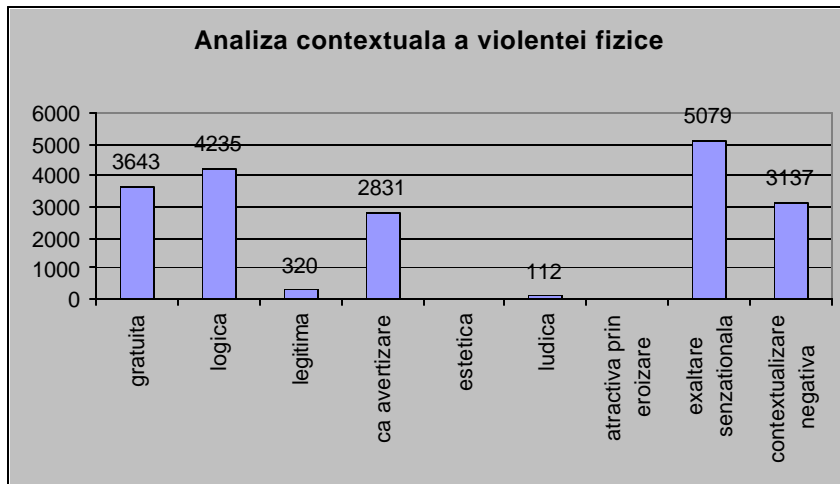
Cel mai des, violenta fizica se asociaza unui context gratuit (54 de secvente violente) sau unui context negativ (44 de secvente), cu alte cuvinte, violenta fizica este fie nejustificata – în contextul gratuit - fie este comisa de antieroi. Exista o pondere destul de mare a violentei fizice care se petrece într-un context „senzational”, ce se apropie de faptul divers, dar avem si numeroase cazuri în care violenta fizica este justificata (38 de cazuri) în contextul dat. De cealalta parte, se observa, ponderea extrem de mica a violentei fizice realizate în contexte

Frecvente-weekend

Pentru weekend, ca și pentru zilele lucratoare, pe primul loc se situează tot violența gratuită. Capătă o pondere mai mare violența văzută ca o faptă senzatională, ce se apropie de faptul divers. Se conturează astfel ideea că Antena 1 utilizează imaginile violente ca „motor” de audiență, pentru atragerea publicului. În continuare, violența care se poate justifica, fie logică, fie legitimă, este prezentă în proporție foarte mică (2 cazuri).

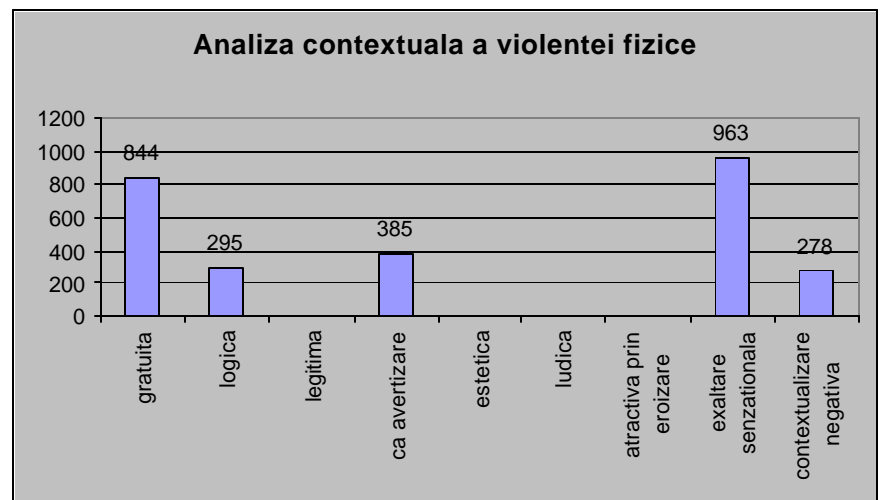
Durate - cursul săptămânii

În ceea ce privește duratele de mediatizare a violenței, pe primul loc este promovată cea violentă atractivă prin senzationalul său (categoria „exaltare senzatională”). Vestea bună este că violența logică are un spațiu de emisie mai extins, fiind al doilea context de prezentare a violenței. Valori mari se înregistrează și pentru violența prezentată gratuit, ca și pentru cea realizată de antieroi.

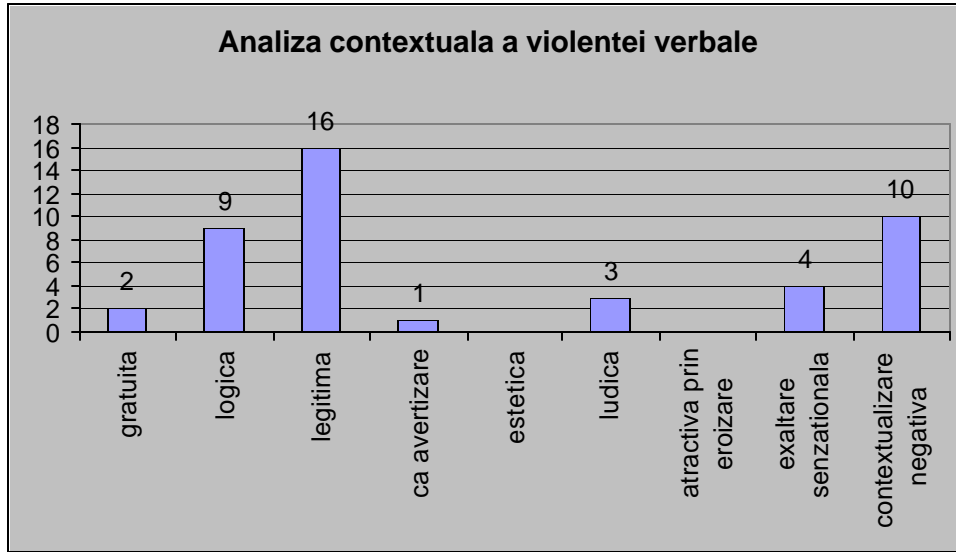
Durate - weekend

Pentru week-end, în schimb, accentul este pus în principal pe captarea audienței: stările accentuează aspectele senzationale (963 de secunde) sau promovează violența gratuită, a cărei singură funcție este aceea de a crește audiența. Contextele justificabile, ca acelea logice și legitime, ocupă puțin din durata de difuzare a actelor de violență fizică.

2. Violenta verbala

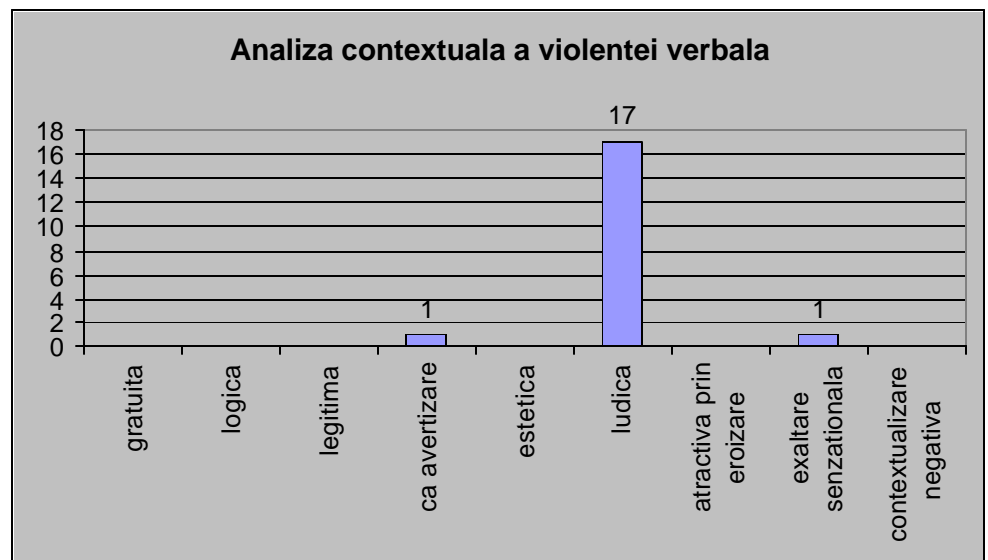
Frecventa- cursul saptamânii

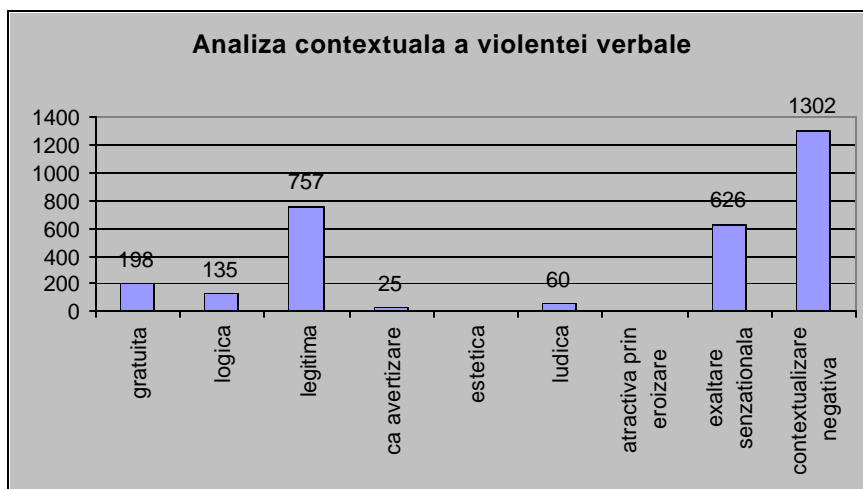
Violenta verbala, spre deosebire de cea fizica, este prezentata într-un context justificant, fie legitim (16 cazuri), fie logic (9 cazuri). Nu este insistat pe violenta verbala gratuita sau senzationala, în schimb limbajul agresiv este utilizat de personajele negative (10 cazuri). Pentru violenta verbala, contextele de prezentare se apropie de normalitate, fara a se insista pe aspectele „atractive” de audienta.

Frecventa- week-end

Pentru week-end nu s-au înregistrat multe cazuri de violenta verbala, acestea fiind majoritar în contexte ludice, de divertisment, ceea ce înseamna ca emisiunile de divertisment / reality show-uri au continut scene de violenta verbala.

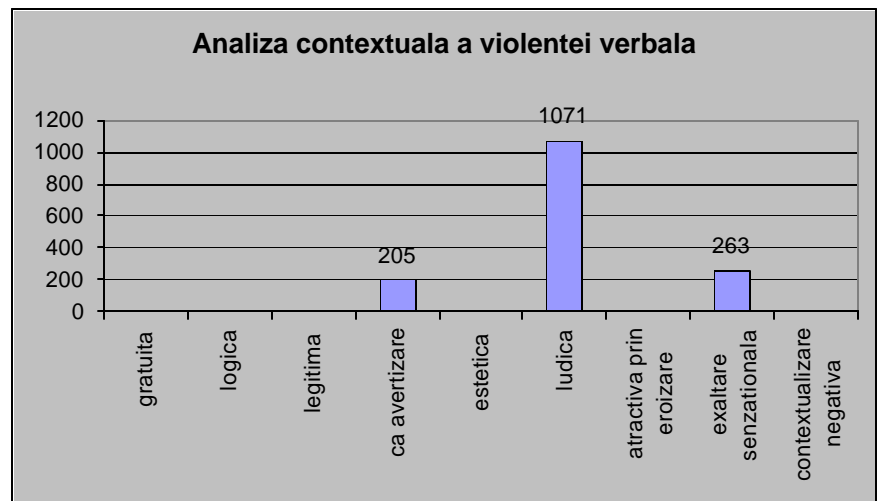
Durata-cursul saptamânii

Din punctul de vedere al duratelor, cea mai mare parte a timpului de emisie pentru actele de violenta verbala se înregistreaza pe contextele negative si senzationale. Violenta verbala legitima este destul de bine promovata, ocupând al doilea loc ca durata (757 de secunde). Si celelalte contexte sunt promovate, dar în proportii mult mai mici decât cele anterior exprimate.

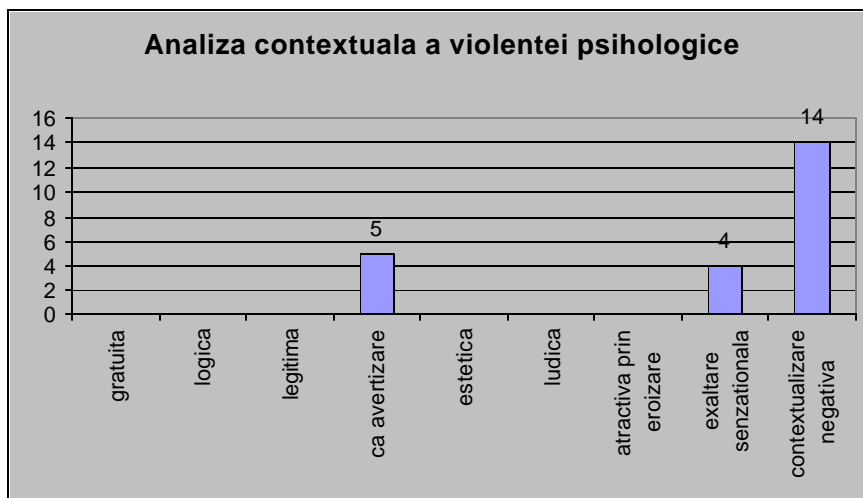
Durata-week-end

O situatie asemanatoare cu cea a frecventelor de prezentare a violentei verbale, în timpul week-end-ului se înregistrează și în privința duratelor, majoritatea actelor desfășurându-se în contexte ludice. Ținem cont totuși că violența prezentată în mod ludic a avut o durată de aproape 18 minute, în care, fiind într-o emisiune de factura „reală”, telespectatorii au putut urmări violența verbală prezentată în mod comic.

3. Violenta psihologica

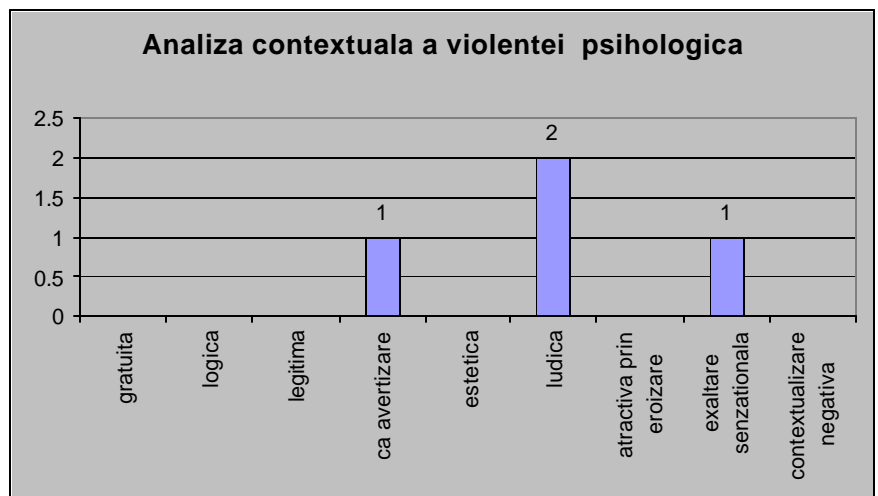
Frecventa- cursul saptamânii

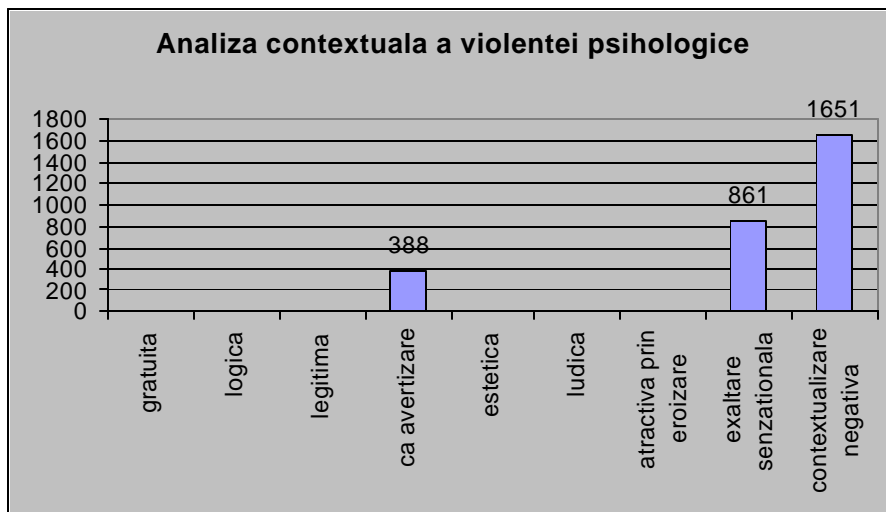

Cazurile de violență psihologică sunt destul de rare în emisiunile cu violență reală (stiri, reality show-uri, reportaje, talk show-uri), nefiind înregistrate de cât 23 astfel de cazuri. Dintre acestea, 14 s-au realizat într-o contextualizare negativă, 5 au fost acte de violență de avertizare/prevenire, iar 4 au fost încadrate ca senzationale.

Frecventa- week-end

Pentru week-end s-au înregistrat 4 cazuri de violență psihologică, dintre care 2 în contexte ludice și câte unul cu funcție de avertizare, respectiv de exaltare senzatională. Numărul mic de cazuri înregistrate nu permite, din păcate, o generalizare.

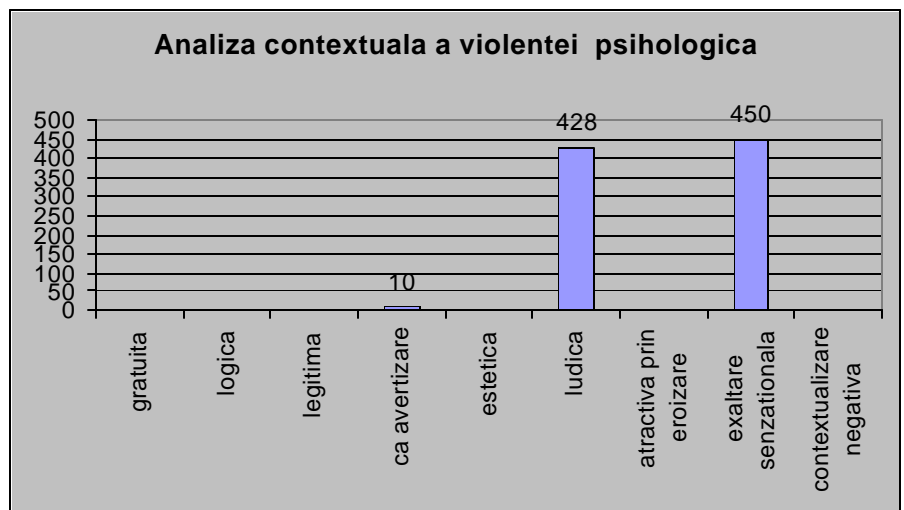

Duratele de mediatizare a violentei psihologice sunt în concordanta cu frecventele lor, astfel majoritatea fiind în contexte negativizate (1651 secunde). S-au înregistrat de asemenea 861 secunde de violenta „senzationala”, la care se adauga 388 secunde de violenta cu functie de avertizare.

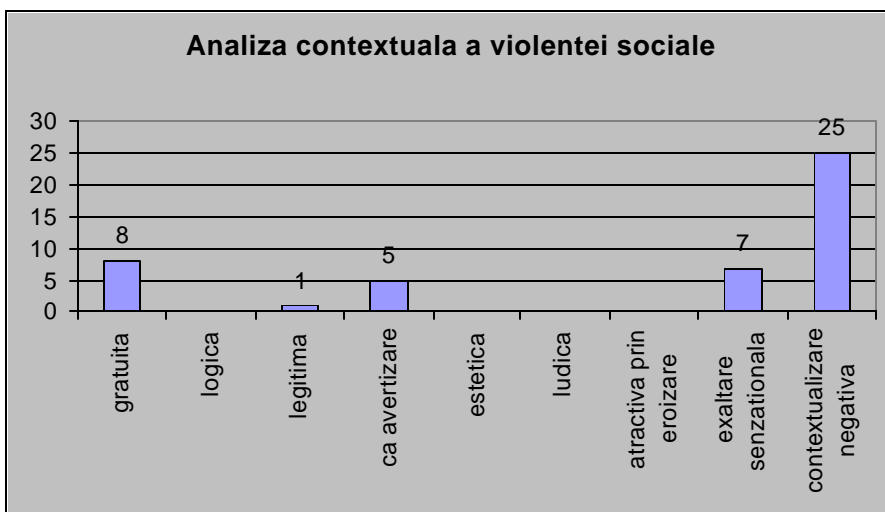
Durata – week-end

Pentru week-end se înregistreaza doua mari tendinte, de violenta psihologica în context senzational si în context ludic. Antena1 continua sa promoveze emisiuni în care violenta este vazuta fie ca o forma de distractie, fie ca o modalitate de atragere a audientelor, prin caracterul senzational. Deontologia acestei practici nu poate fi discutata în aceste pagini, dar reamintim ca analiza se desfasoara pe emisiunile de tip „real”, care astfel nu pot beneficia de justificarea violentei „fictionale”.

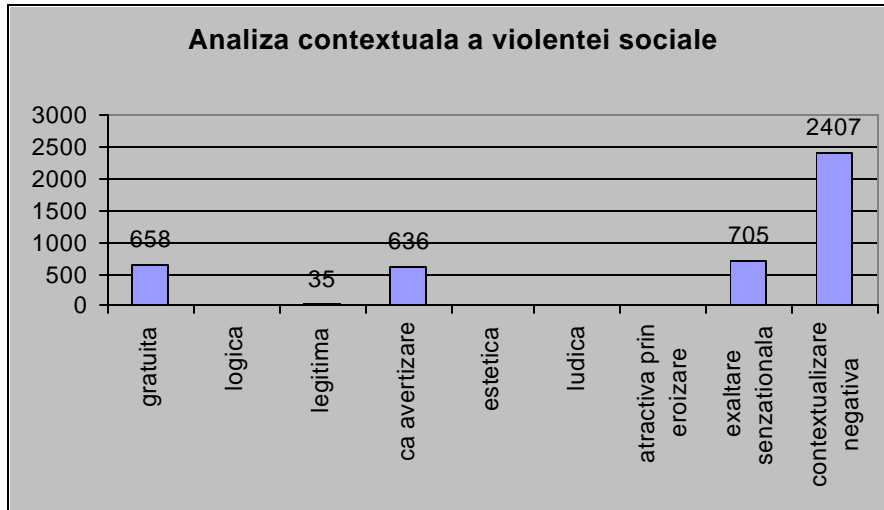
4. Violenta sociala

Frecventa- cursul saptamânii

Nici violenta sociala nu este prezentata pe larg în programele cu violenta reala, totusi peste jumatate din cazurile înregistrate sunt în contexte negative. Restul cazurilor se distribuie aproximativ egal pentru contextele gratuite (8 cazuri), ca avertizare (5 cazuri) si ca senzational (7 cazuri). În week-end, singurul caz de violenta psihologica este petrecut într-ul context gratuit.

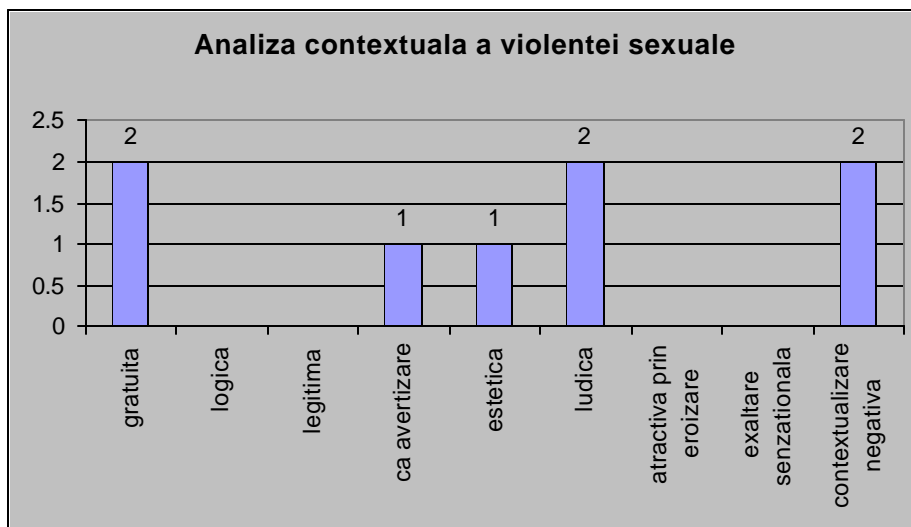
Durata- cursul saptamânii

Indicatorii de durata nu difera în mod esential de datele obtinute pentru frecvente, pastrându-se astfel tendintele exprimate în graficul precedent. 2407 secunde au fost transmise imagini cu violenta sociala în context negativ, 705 secunde au fost alocate violentei în context senzational, 636 secunde au putut fi vazute imagini violente cu functie de avertizare, iar violenta gratuita a ocupat 658 secunde din timpul de emisie.

5. Violenta sexuala

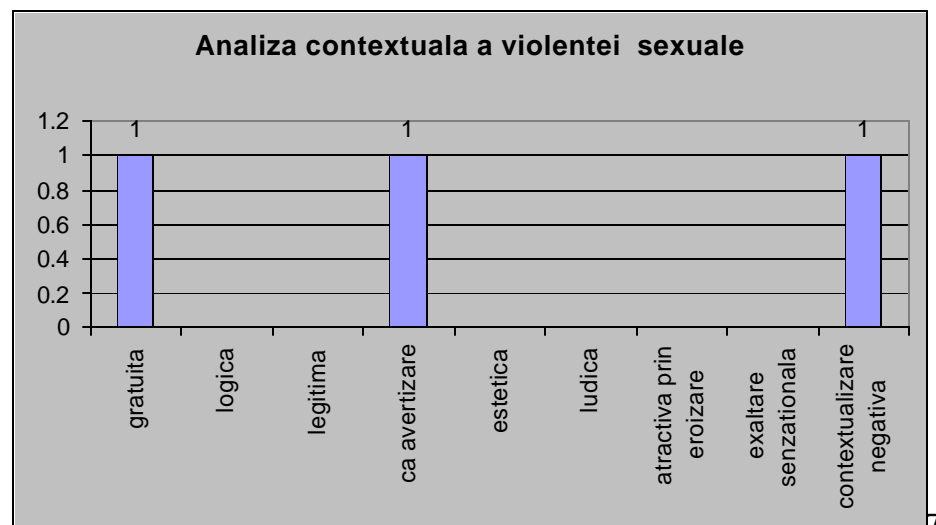
Frecventa- cursul saptamânii

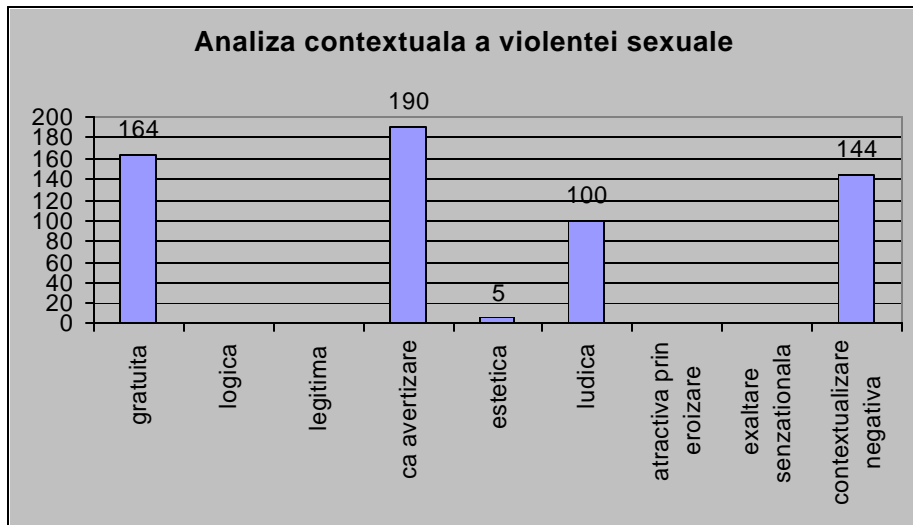
Cazurile de prezentare a violentei sexuale au fost 8, repartizate dupa cum urmeaza: câte doua acte de violenta petrecute în contexte gratuite, ludice si negative (deci nici unul dintre cele nefiind justificate), si câte un act de violenta sexuala în context de avertizare si estetic.

Frecventa- week-end

Înregistrările pe perioada de week-end sunt trei, câte un caz petrecându-se în context gratuit, ca avertizare si negativ.

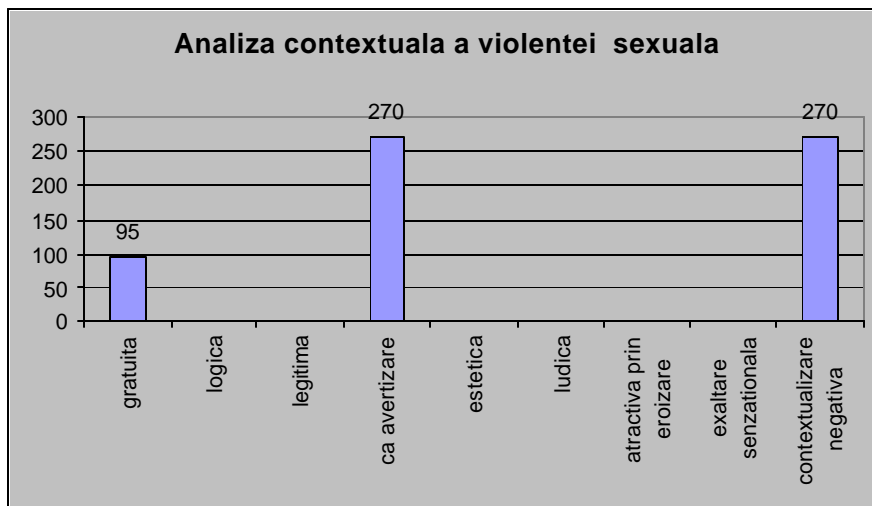
Durata -cursul saptamânii

În ceea ce privește duratele, se remarcă timpul mare care a fost alocat prezentării cazului de violență psihologică în contextul de avertizare, precum și rapiditatea cu care s-a trecut peste cazul de violență petrecut în contextul estetic.

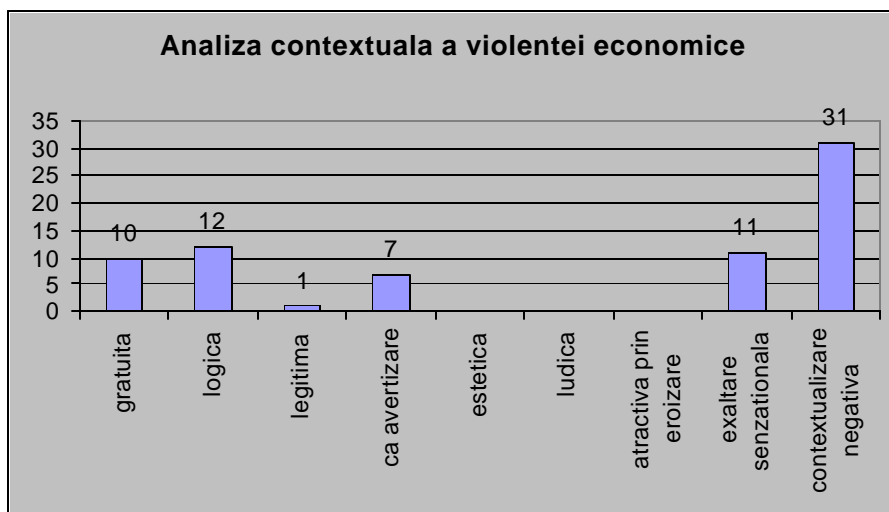
Durata –week-end

Remarcăm un aspect pozitiv în mediatizarea cazului de violență psihologică gratuită, și anume acela al duratei mici în care a fost mediatizat.

6. Violenta economica

Frecventa- cursul saptamânii

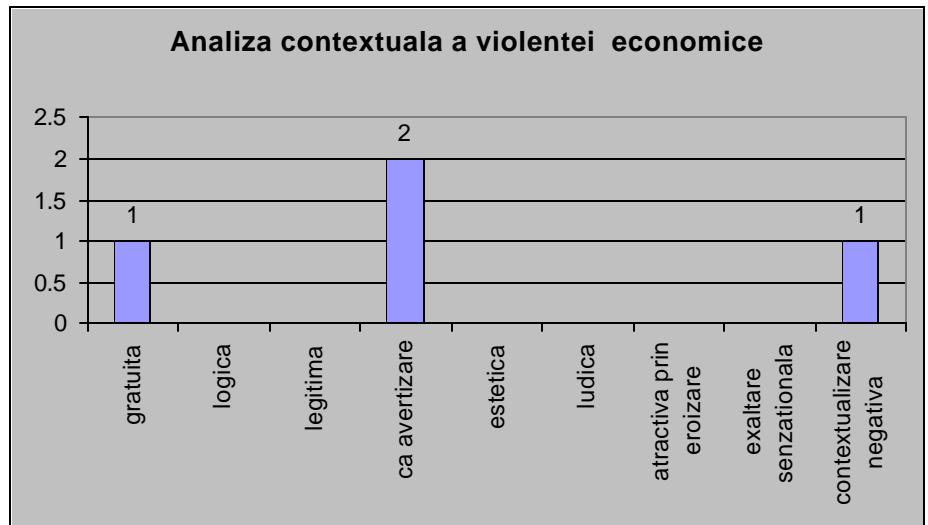

Cazurile de violență economică sunt prezentate în număr destul de mare (72 de cazuri), dintre care cea mai mare parte, de 31, sunt într-o contextualizare negativă. Pe locurile următoare în ceea ce privește contextele de prezentare a violenței economice se află, aproximativ la egalitate, contextele gratuite (10 cazuri), logice (12 cazuri) și senzationale (11 cazuri). Ca tendință generală, se pune accentul pe contextele nejustificate, singurele cazuri care puteau fi prezentate în emisiuni, cele justificabile, în contexte

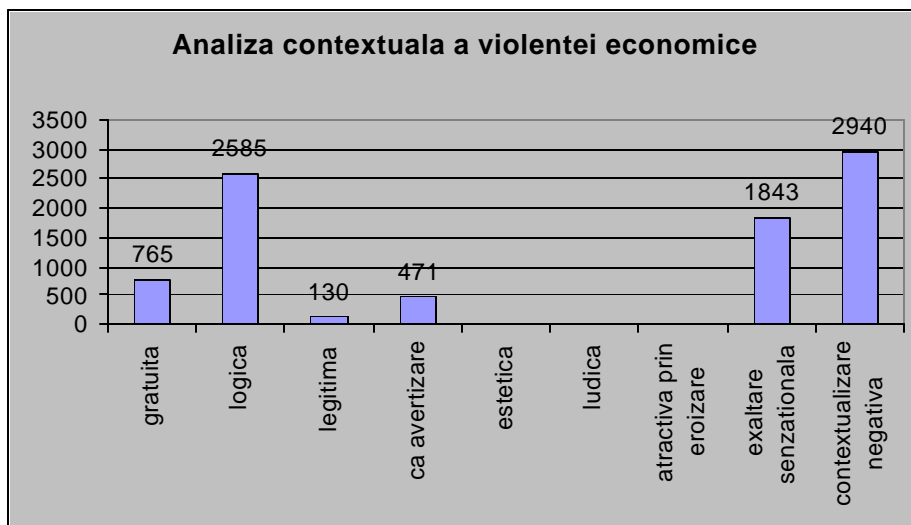
legitime sau logice, nefiind decât în număr de 13).

Frecventa- week-end

Ca si în cazurile precedente, în week-end frecventa de aparitie a tipului de violenta economica este redus, de doar 4 cazuri, dintre care 2 sunt în contexte de avertizare si unul în context gratuit, respectiv negativ.

Durata- cursul saptamânii

Cazurile de violenta economica au fost prezentate detaliat în emisiunile de violenta reala ale canalului Antena1, pe primele locuri în privinta duratei situându-se cele petrecute în contexte negative si logice. Se stabileste astfel un echilibru între violenta justificata si cea nejustificata, cu o înclinare totusi spre cea nejustificata.

Durata- week-end

Desi în week-end s-a înregistrat un singur caz de violenta economica în context gratuit, totusi timpul care a fost alocat pentru prezentarea acestui caz a fost mai mare decât timpul mediu al celorlalte cazuri.

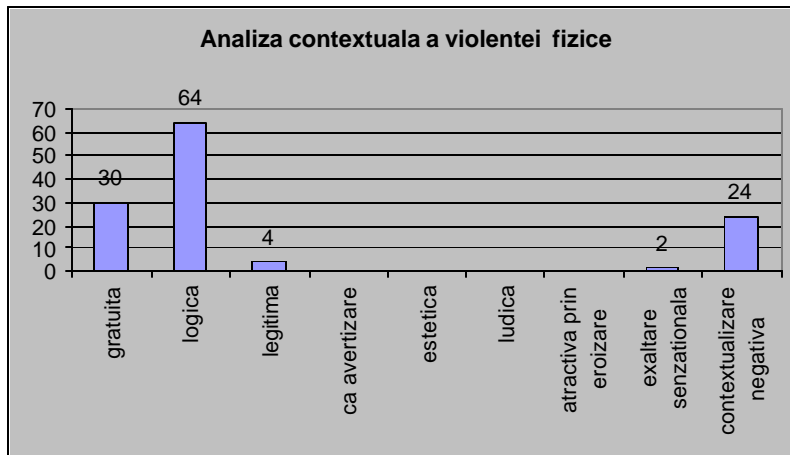

Pentru Antena 1, tendinta generala care se degaja în urma analizei contextelor de prezentare a formelor de violenta este aceea ca în programele de tip „real” – jurnale de stiri, talk show-uri, reportaje si reality show-uri – accentul se pune pe promovarea contextelor nejustificabile: gratuit, senzational, contextualizare negativa. Violenta justificata este prezentata în proportie mai mica, aspect oarecum „normal” tinând cont ca Antena1 este un canal privat al carui prim interes este acela de a face audienta.

TVR1

1. Violenta fizica

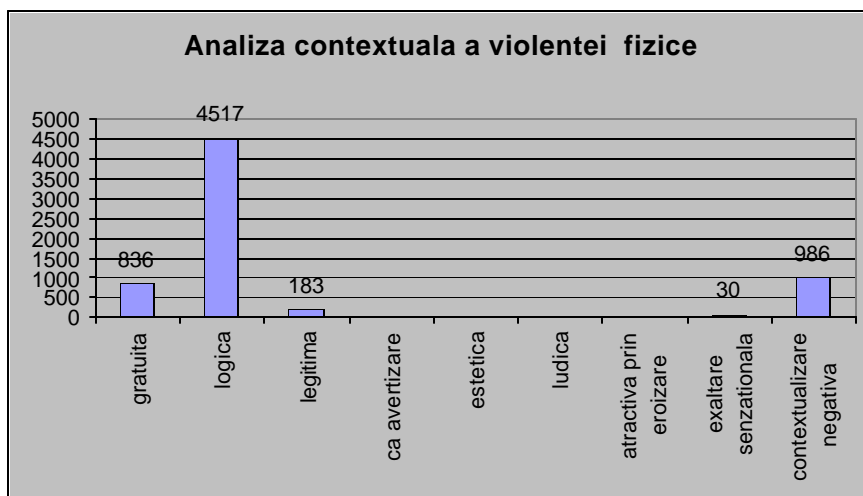
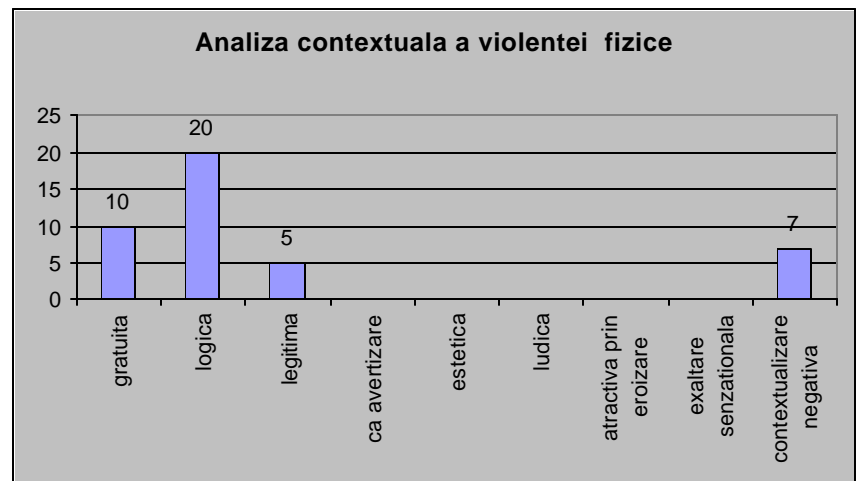
Frecventa – cursul saptamânii

Primele diferente între Antena1 si TVR1 se observa referitor la modul de prezentare al violentei fizice. Daca la Antena1 primau contextele gratuite si cele negative, pentru TVR1 situatia este complet schimbata, canalul public prezentând majoritatea cazurilor de violenta fizica în contexte justificabile: logice (64 de cazuri) si legitime (4 cazuri).

Frecventa – week-end

Frecventele pe week-end sunt apropiate ca structura de cele din cursul saptamânii, majoritatea actelor de violenta fizica având loc în contexte logice si legitime (25 de cazuri în total).

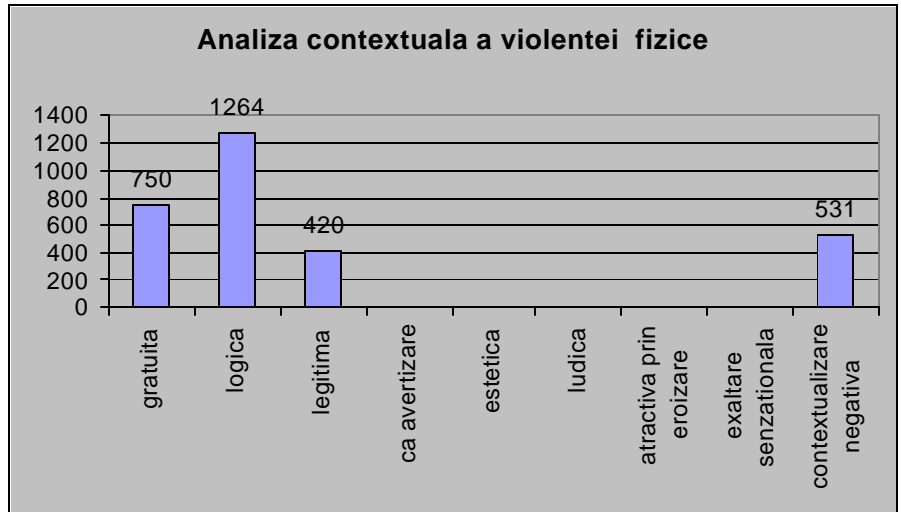

Durata – cursul saptamânii

În privinta duratelor, lucrurile sunt si mai transante în favoarea violentei justificate:cazurile de violenta fizica în context logic au avut durata de prezentare cea mai mare, de 4517 secunde, comparativ cu ce 836 secunde de violenta în context gratuit sau de cele 986 de secunde de contextualizare negativa.

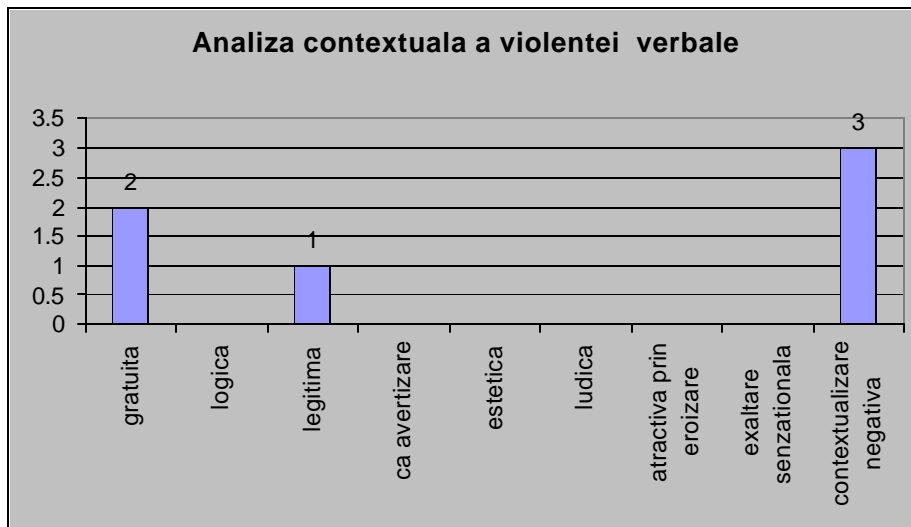
Durata – week-end

TVR1 este consecvent în prezentarea cazurilor de violență fizică, în sensul că păstrează raportul dintre frecvențe și durate. Pe primul loc se situează tot violența în context logic, cu o durată totală de mediatizare de 1264 de secunde. Comparând duratele pentru violență justificată (1684 secunde) cu cele pentru violență nejustificată (1281) – gratuită și negativă – se observă că balanța înclină spre prezentarea violenței fizice în contexte justificabile, spre deosebire de Antena1 unde accentul de pune exact invers.

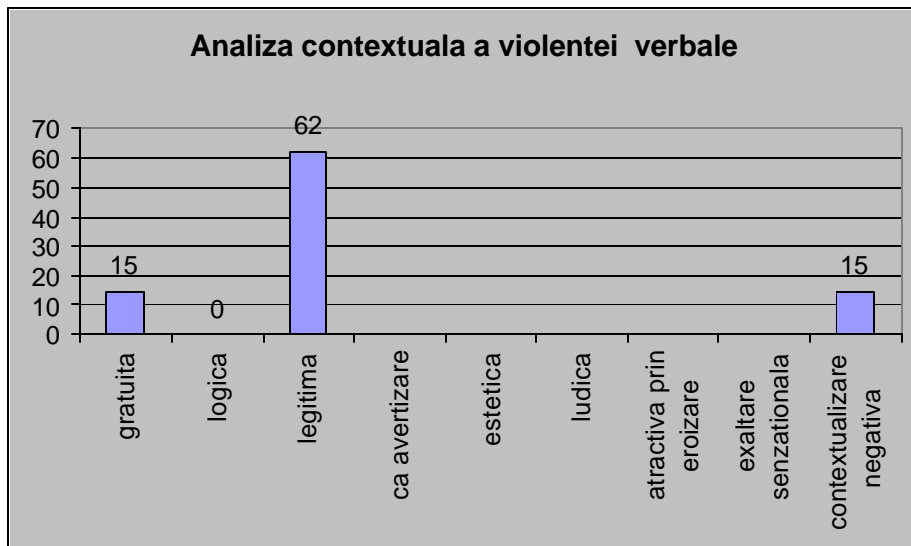
2. Violenta verbala

Frecventa – cursul saptamânii

Comparativ cu canalul privat, la TVR sunt mai puține cazuri înregistrate de violență verbală; dintre aceste, 3 sunt contextualizate negativ, 2 sunt petrecute în context gratuit și doar unul este legitim. Singurul caz de violență verbală prezentat la TVR1 în week-end s-a petrecut într-un context legitim, și are o durată extrem de scurtă, de 5 secunde.

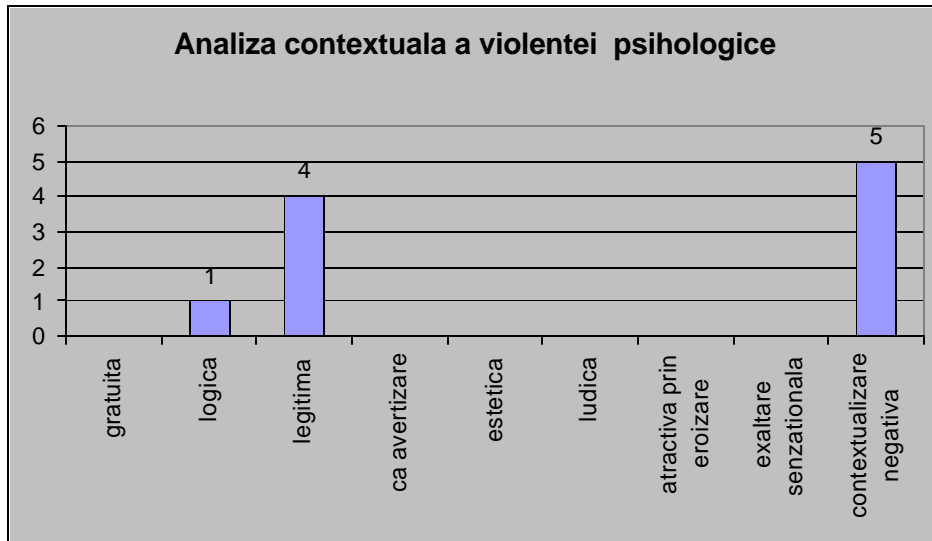
Durata - cursul saptamânii

Deși este înregistrat un singur caz de violență verbală în context legitim, durata de prezentare a acestuia este de 4 ori mai mare decât duratele de mediatizare a violenței verbale în contexte gratuite, respectiv negative. Acest fapt indică preocuparea TVR-ului de a accentua aspectele justificative ale violenței, și de a nu scoate în evidență caracterul senzational/atractiv al actelor de violență.

3. Violenta psihologica

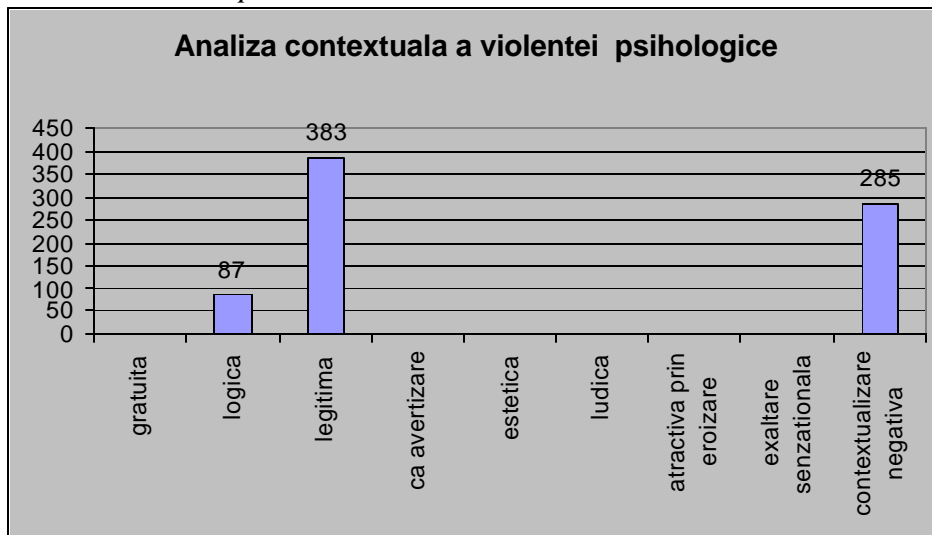
Frecventa – cursul saptamânii

Din cele 10 cazuri de violenta psihologica, 5 sunt contextualizate negativ, 4 sunt prezentate în contexte legitime si 1 în context logic. Se pastreaza astfel echilibrul între violenta justificata si cea nejustificata.

Singurul caz de violenta psihologica pe perioada week-end-ului a fost contextualizat negativ si a avut o durata de 88 secunde.

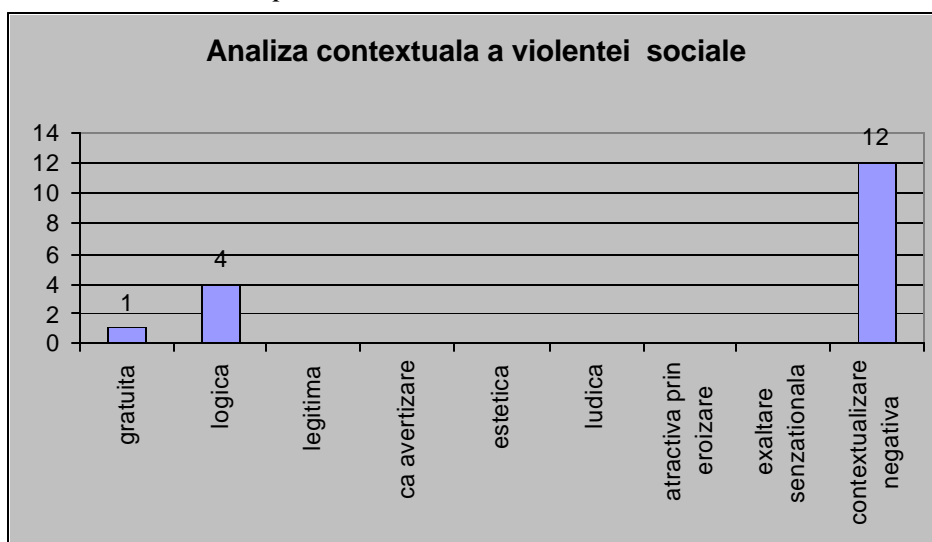
Durata - cursul saptamânii

Durata celor 4 acte de violenta psihologica în context legitim este mai mare decât durata celor 5 acte de violenta contextualizate negativ: 383 de secunde, fata de 285 secunde.

4. Violenta sociala

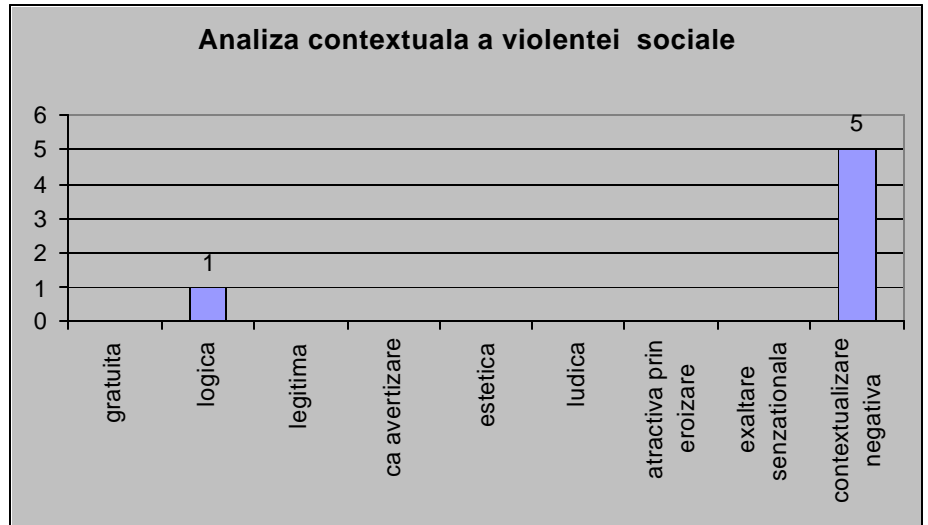
Frecventa – cursul saptamânii

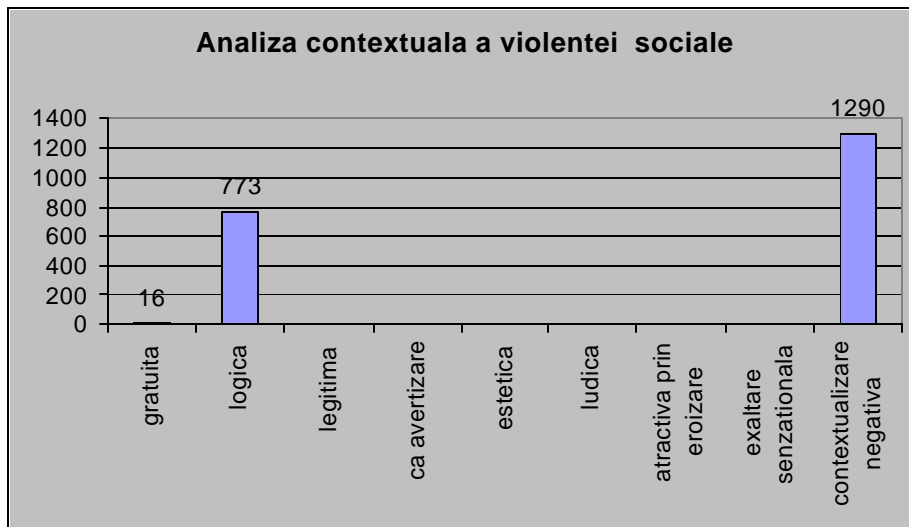
Daca în cazul Antenei1 majoritatea formelor de violenta sociala au fost contextualizate negativ (realizate de antieroi), aceasta tendinta se mentine si în cazul TVR-ul.

Frecventa – week-end

Si în week-end se insista pe contextualizarea negativa a violentei sociale, 5 din 6 cazuri petrecându-se în acest context.

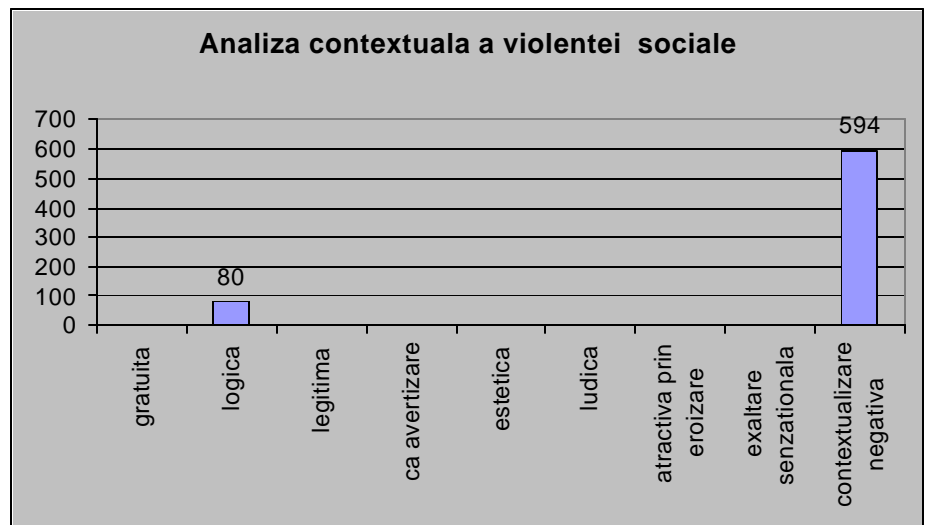
Durata- cursul saptamânii

Similitudinile dintre Antena1 si TVR1 continua si în ceea ce priveste durata scenelor de violenta sociala: timp de 1290 de secunde au fost prezentate imagini de violenta sociala, contextualizate negativ.

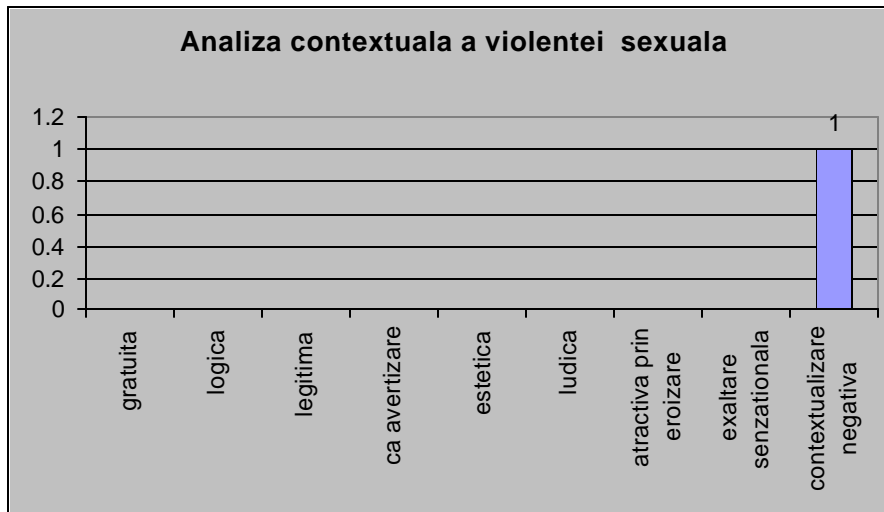
Durata- week-end

Un act de violenta psihologica prezentat în context logic a avut o durata de 80 de secunde, iar cele 5 acte de violenta psihologica contextualizate negativ au totalizat 594 de secunde.

5. Violenta sexuala

Frecventa – cursul saptamânii

Un aspect pozitiv în cazul TVR-ului este neinsistarea pe prezentarea de cazuri de violenta sexuala. Singurul astfel de caz a fost contextualizat negativ si a avut o durata de 131 de secunde. În perioada de week-end nu s-a înregistrat nici u astfel de caz.

6. Violenta economica

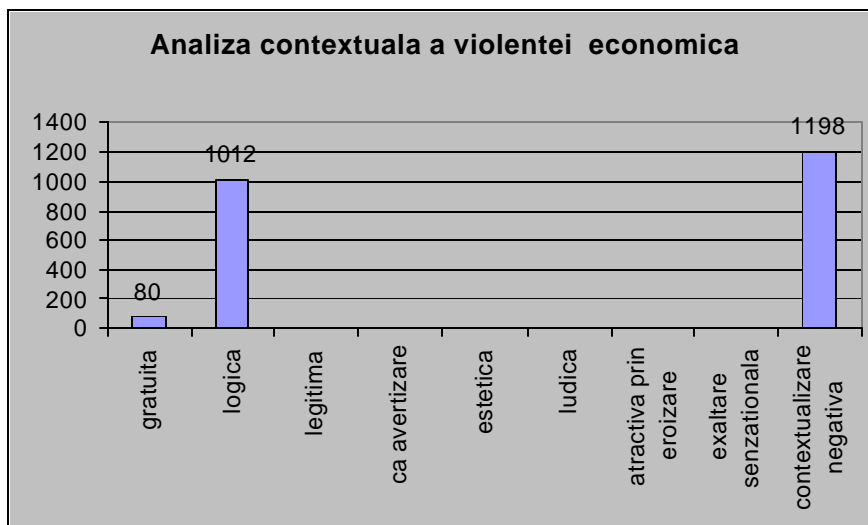
Frecventa – cursul saptamânii

În cazul violentei economice se înregistreaza 2 vârfuluri: 12 cazuri au fost contextualizate negativ, iar 11 au fost prezentate în contexte logice, cerute de desfasurarea narativa a emisiunii.

În week-end s-a înregistrat un caz de violenta economica, plasat în context logic, care a avut o durata de 136 de secunde.

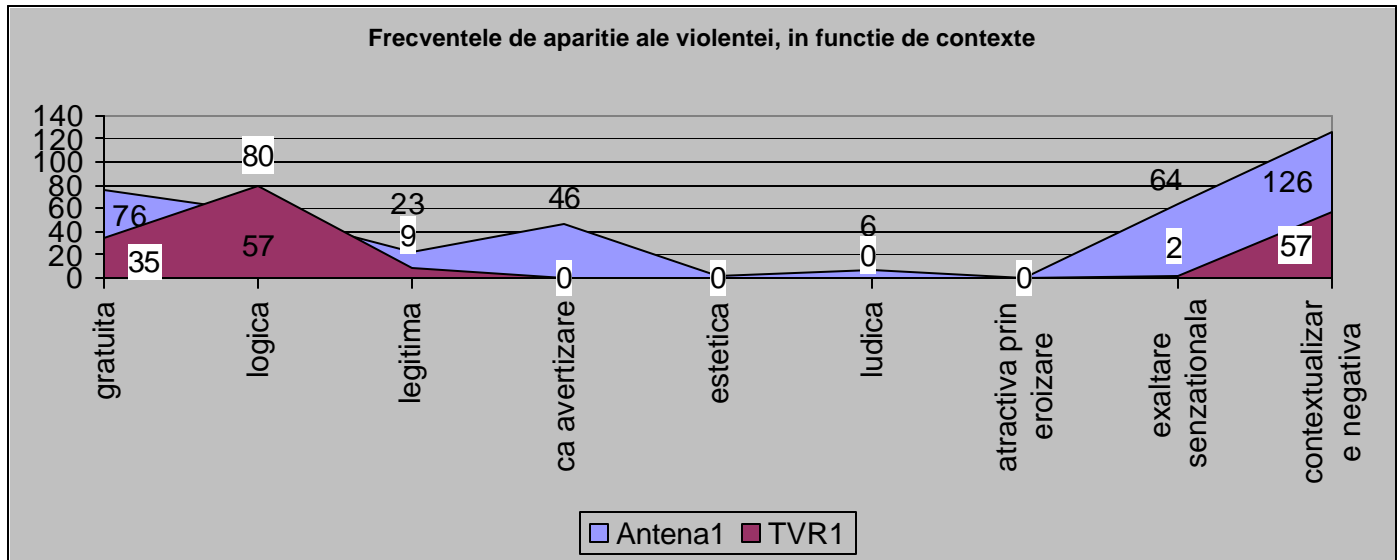
Durata- cursul saptamânii

Duratele de difuzare a scenelor de violenta economica, în contexte logice, respectiv negative, au fost asemenea (1012 secunde, fata de 1198 secunde)

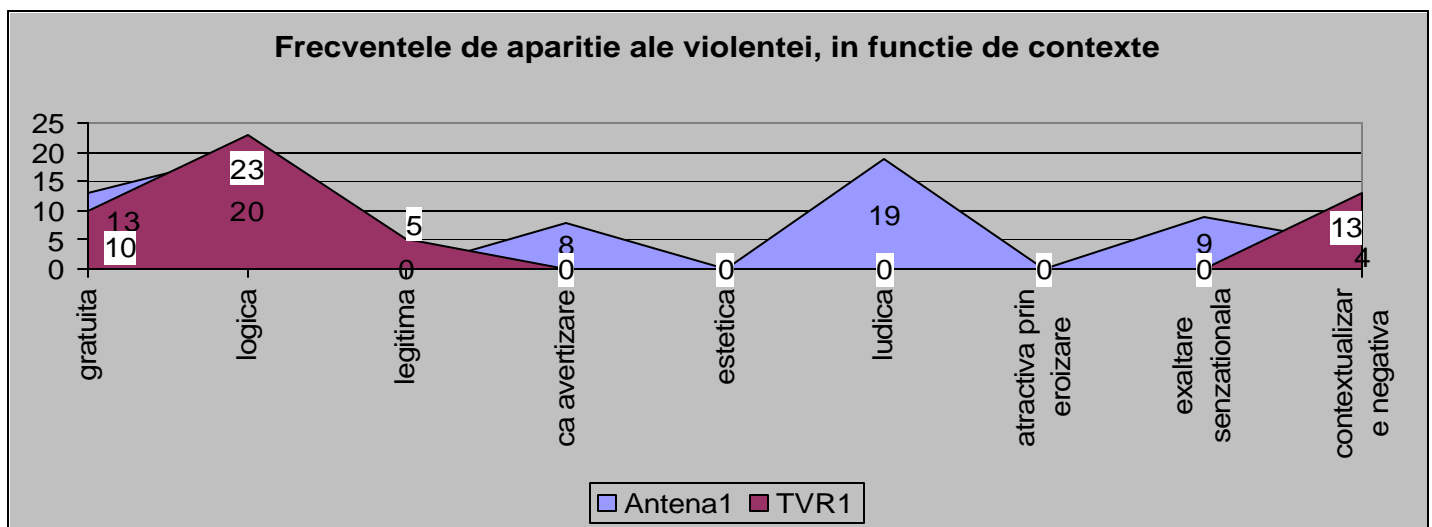
Comparatie Antena1 – TVR1

Frecvente - cursul saptamânii

Graficul de mai sus totalizeaza cele 6 forme de violenta – fizica, verbala, psihologica, sociala, sexuala si economica, prezentând comparativ situatia încadrării violentei în una dintre cele 9 categorii luate în calcul. Trăsătura definitorie a TVR-ului este de a insista, în masura posibilitatilor desigur, pe prezentarea cât mai obiectiva a actelor de violenta, neîncercând sa câştige audienta prin imagini cu violenta nejustificata. TVR1 prefera sa prezinte violenta în contexte justificabile, logice si legitime, nefacând astfel apologia violentei. Contextualizarea negativa este în strânsa legatura cu prezentarea duala a actorilor: eroi/antieroi, aceasta forma de contextualizare fiind specifica celui de-al doilea actor al actelor violente. Antena 1 se situeaza la polul opus, cea mai mare parte din actele de violenta prezentate fiind fie contextualizate negativ, fie fiind gratuite sau senzationale. Faptul ca violenta este vazuta ca avertizare, deci având si o functie de preventie a altor acte violente, este un plus pentru Antena1.

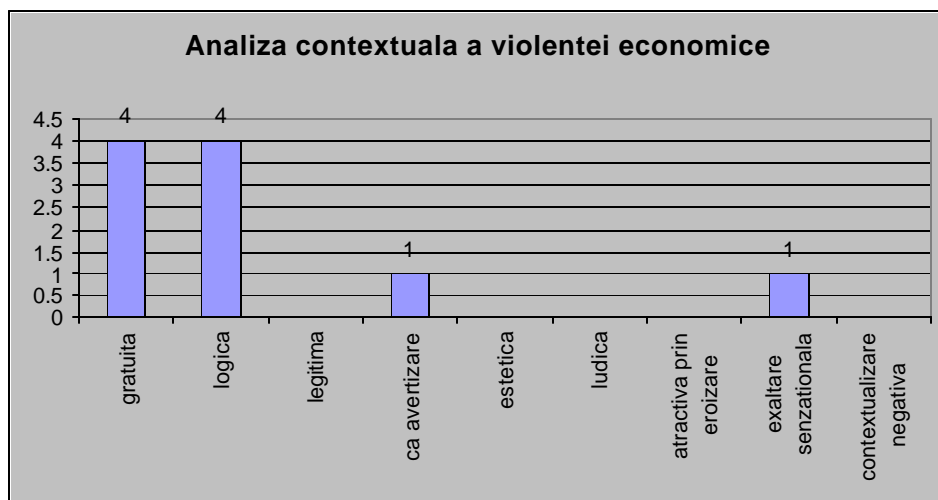
Frecvente – week-end

Caracteristicile celor 2 canale se pastreaza si în week-end, cu observatia ca Antena 1 promoveaza acum violenta ludica, specifica divertismentului / reality show-ului.

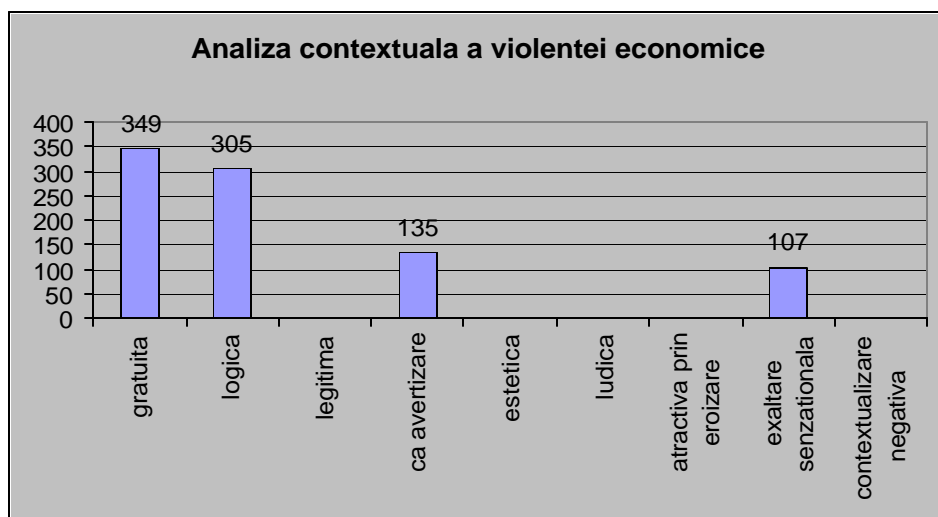
1. Violenta economica

Frecvente – cursul saptamânii

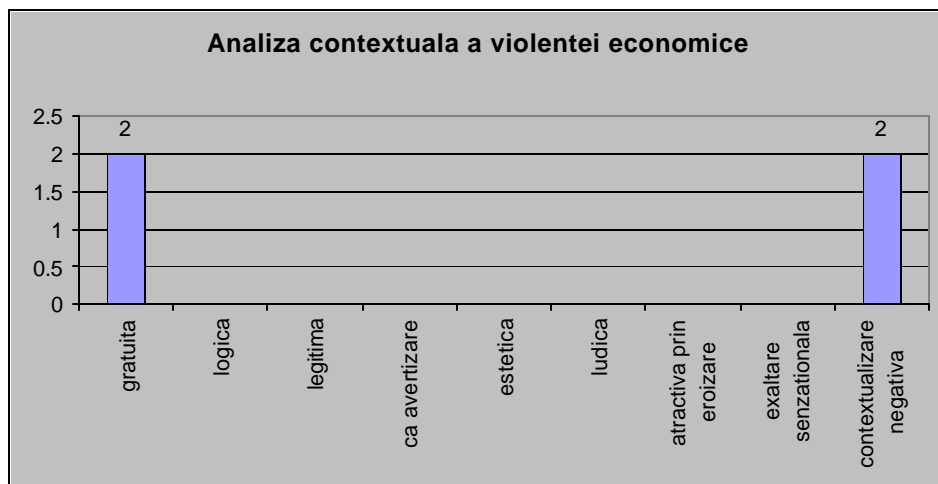
În total au fost difuzate 10 scene de violenta economica, dintre care 4 cazuri în contexte care necesitau prezentarea acelor fapte – contexte logice – si alte 4 în contexte de violenta gratuita. Amintim ca TVR1 a pus mai mult accentul pe violenta economica justificabila, chiar daca, probabil în contrapondere, a prezentat si multe cazuri contextualizate negativ.

Durate - cursul saptamânii

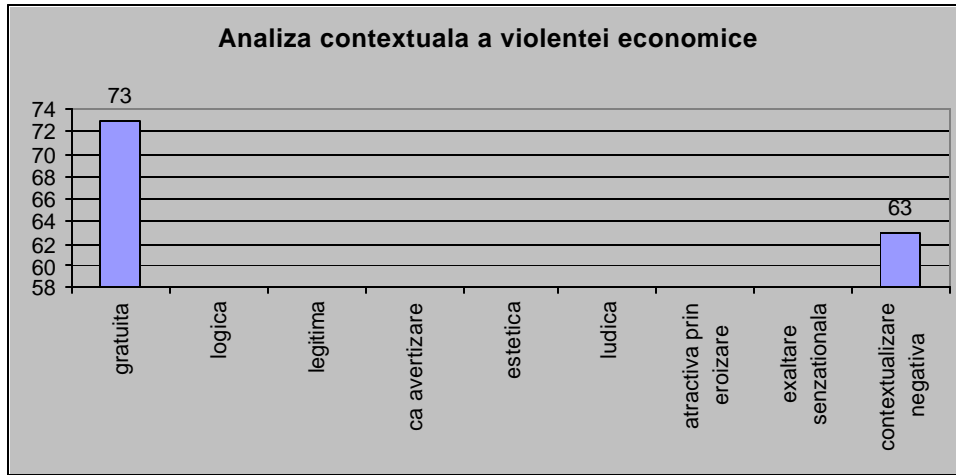
Urmarind duratele de difuzare a actelor de violenta economica, se observa ca postul public acorda aproximativ acelasi timp de emisie (cu un plus de 44 secunde pentru contextele gratuite) atât pentru violenta justificabila, cât si pentru cea nejustificabila.

Frecvente- week-end

În week-end telespectatorii au putut urmari 4 stiri de violenta economica, dintre care 2 au fost contextualizate negativ iar în celelalte doua, violenta a fost gratuita.

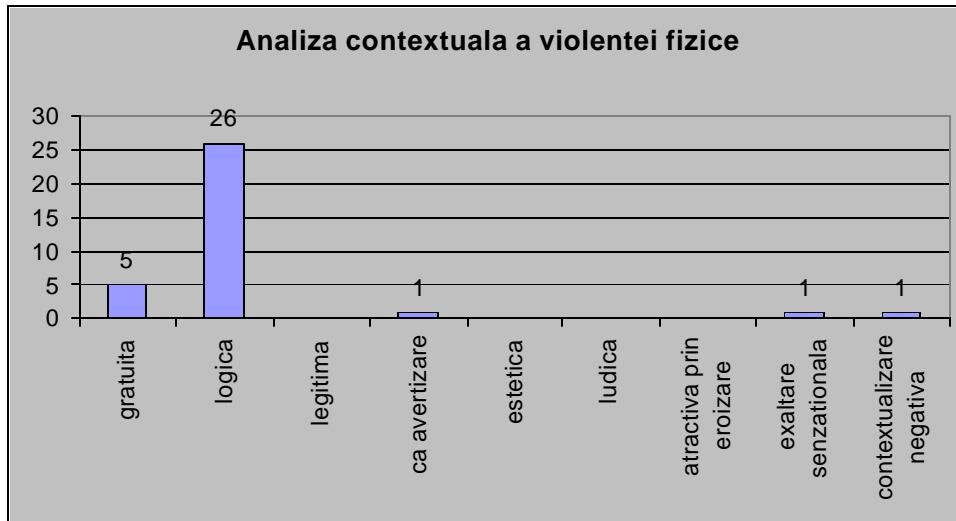
Durate - week-end

Duratele sunt asemanatoare, diferenta de 10 secunde fiind în favoarea actelor de violenta economica gratuita.

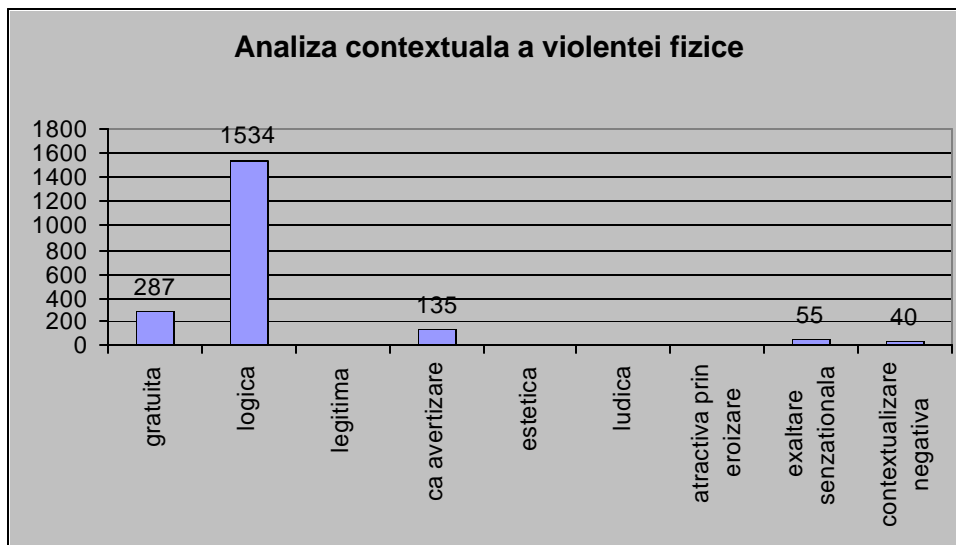
2. Violenta fizica

Frecvente - cursul saptamânii

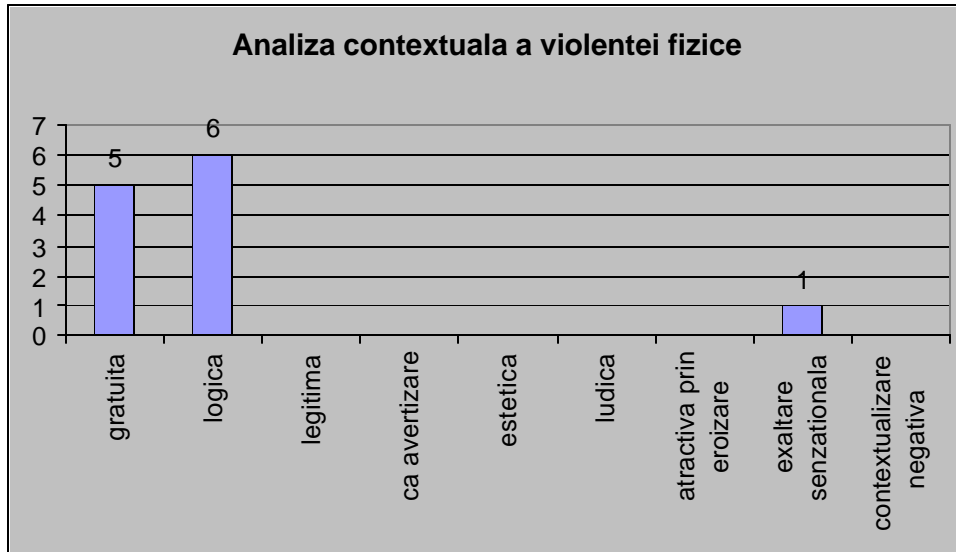
Este un plus pentru TVR2 ca a prezentat cazurile de violenta fizica în contexte justificate: majoritatea scenelor de aceasta factura, 27 din 34, sunt în contexte logice si de avertizare.

Durate - cursul saptamânii

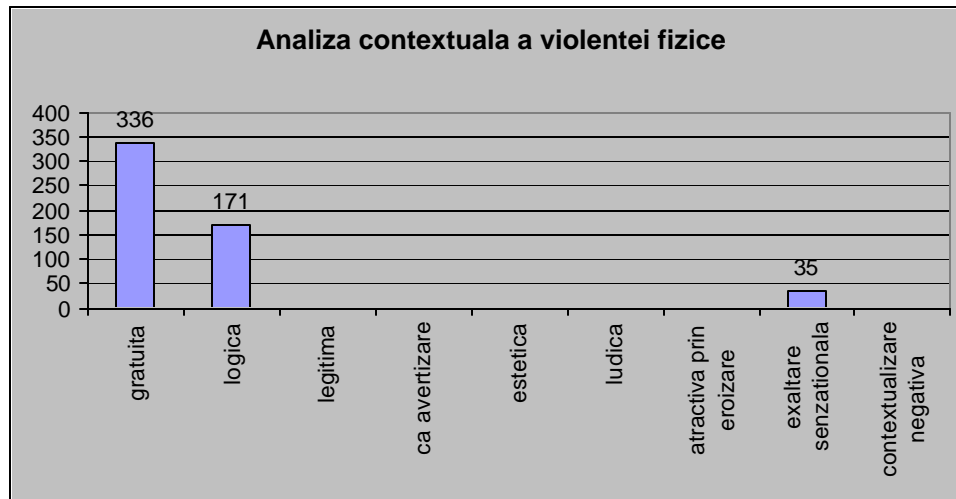
Desi violenta fizica prezentata ca modalitate de avertizare a aparut într-un singur caz. Totusi, ca durata, ea însumeaza jumatate din timpul alocat violentei gratuite, care a aparut în 5 secvente. Este un alt aspect pozitiv pentru TVR2 care, chiar daca difuzeaza violenta fizica în contexte nejustificabile, totusi încearca sa limiteze efectele prin diminuarea timpului în care sunt prezentate acele scene.

Frecvente – week-end

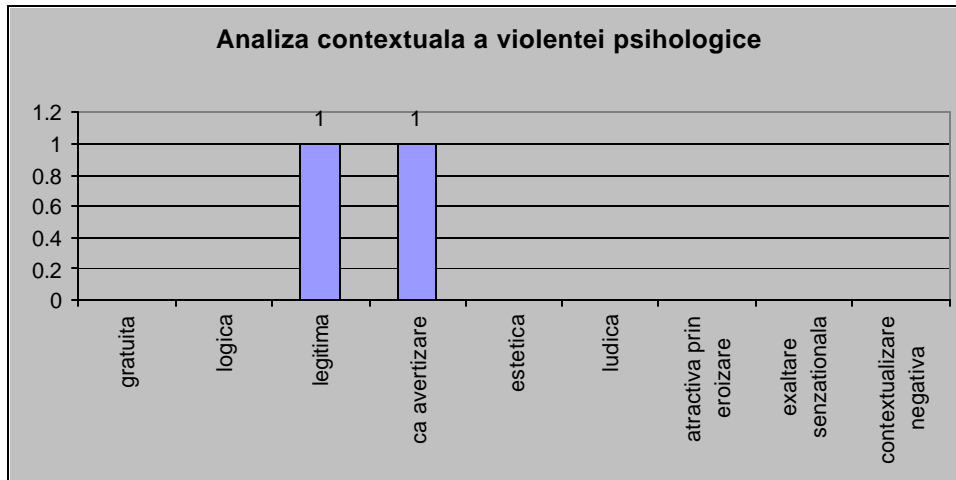
Ca si în cazul violentei economice, week-end-ul este dual: sunt prezentate atât cazuri justificate (6 scene de violenta fizica logica), cât si cazuri care puteau lipsi, de violenta gratuita (5 cazuri).

Durate - week-end

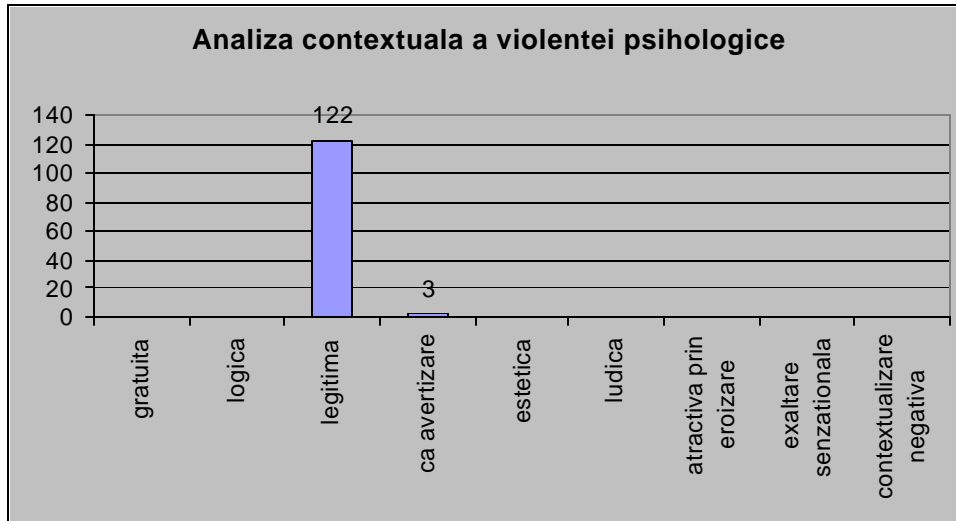
3. Violenta psihologica

Frecvente - cursul saptamânii

TVR2 nu a prezentat multe cazuri de violente psihologice, cele 2 care totusi au facut obiectul emisiunilor sale fiind petrecute în contexte justificabile, de avertizare si legitime.

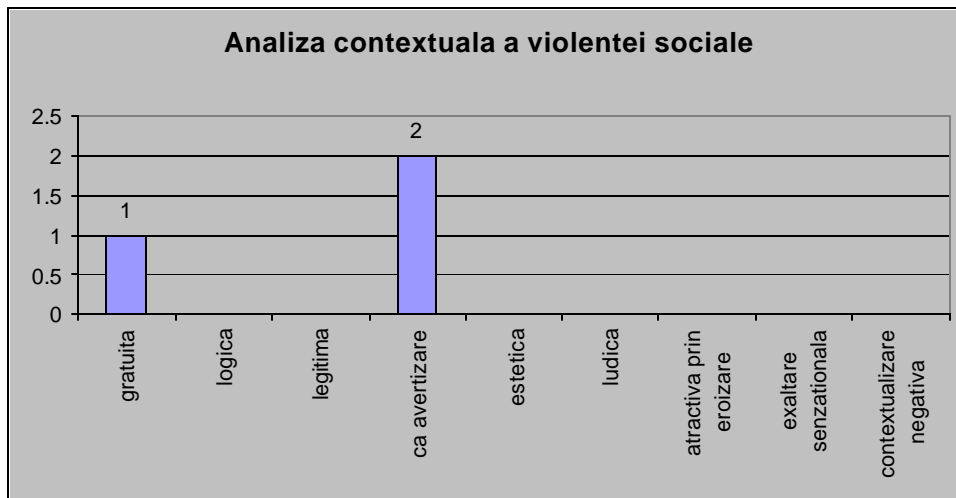
Durate - cursul săptămânii

Ca durate s-a insistat mult pe secvența de violență psihologică legitimă, fiindu-i alocate 122 secunde, comparativ cu cele 3 secunde în care a putut fi urmărită secvența de violență psihologică de avertizare.

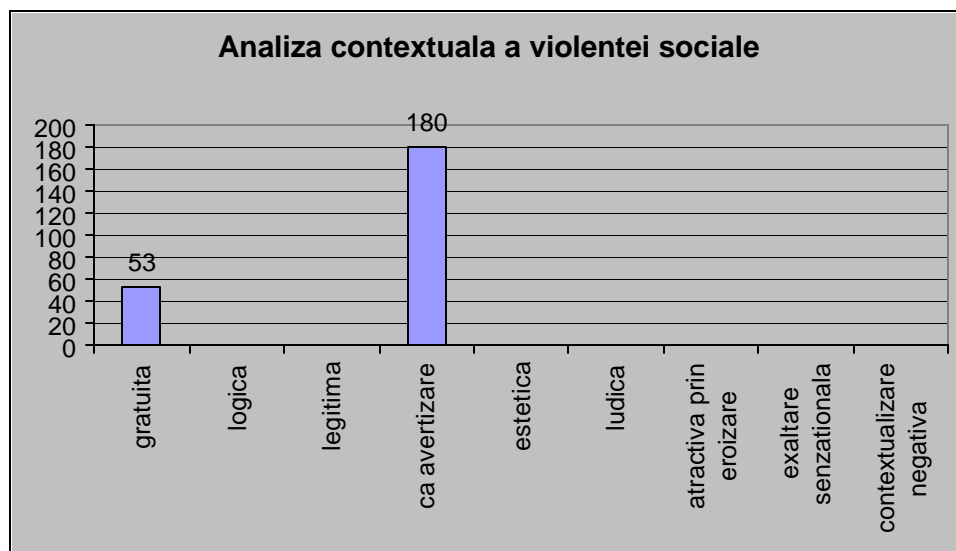
4. Violenta sociala

Frecvențe - cursul săptămânii

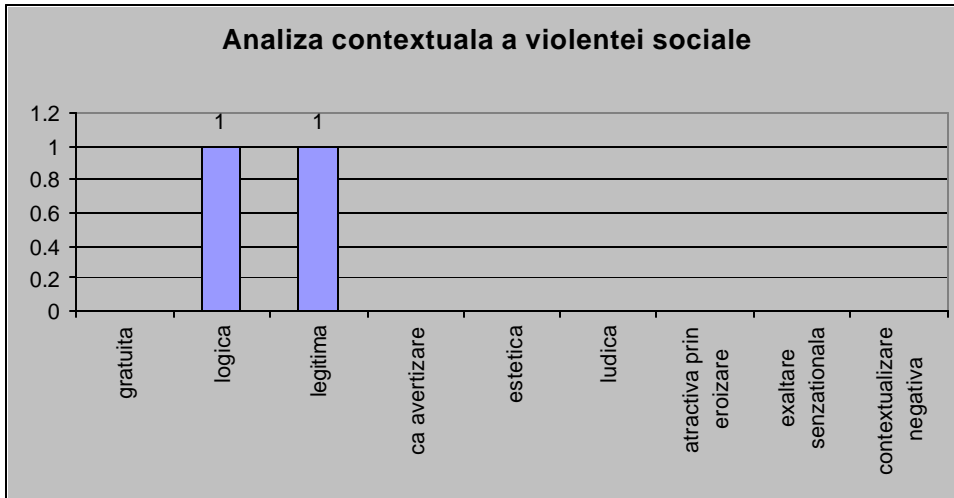

Nici violența socială nu a prea fost prezentă în emisiunile canalului public, acesta nedifuzând decât 3 astfel de secvențe, cu o durată totală de aproape 4 minute.

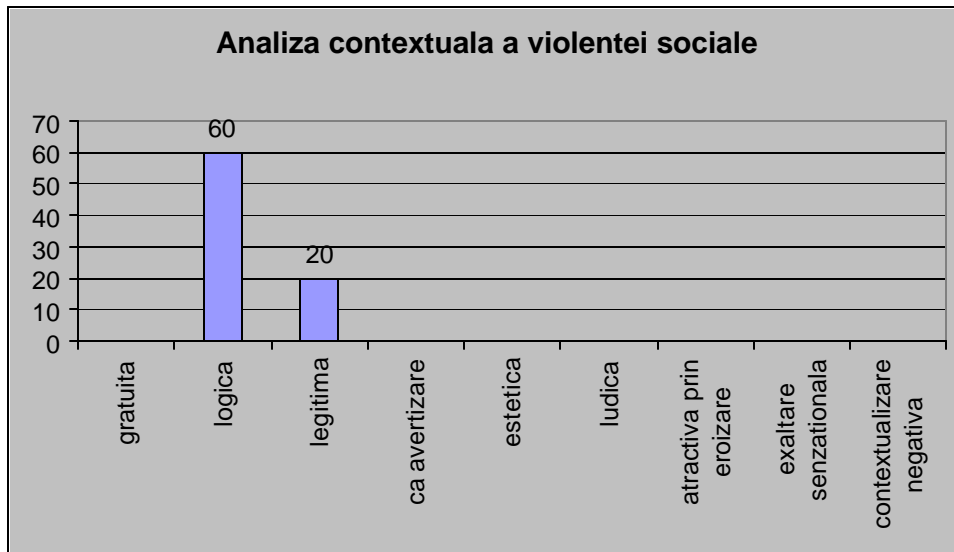
Durate - cursul săptămânii

Frecvente - week-end

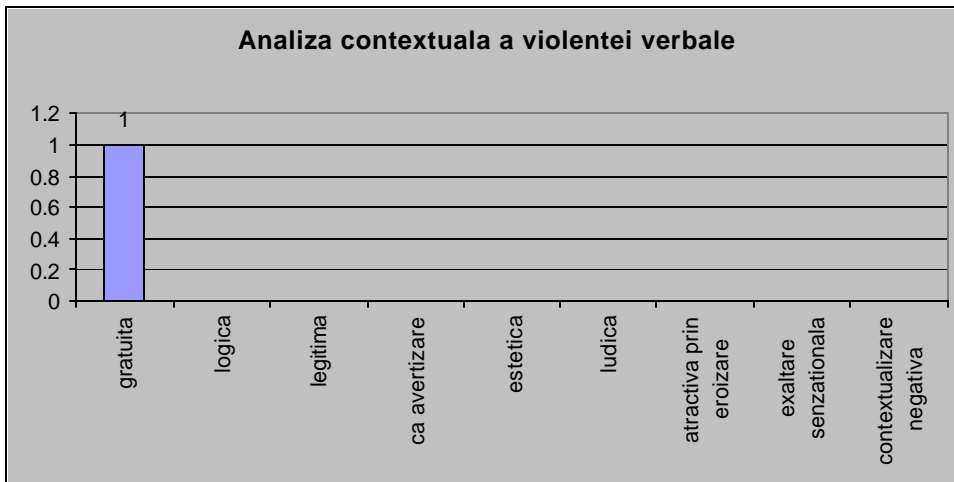

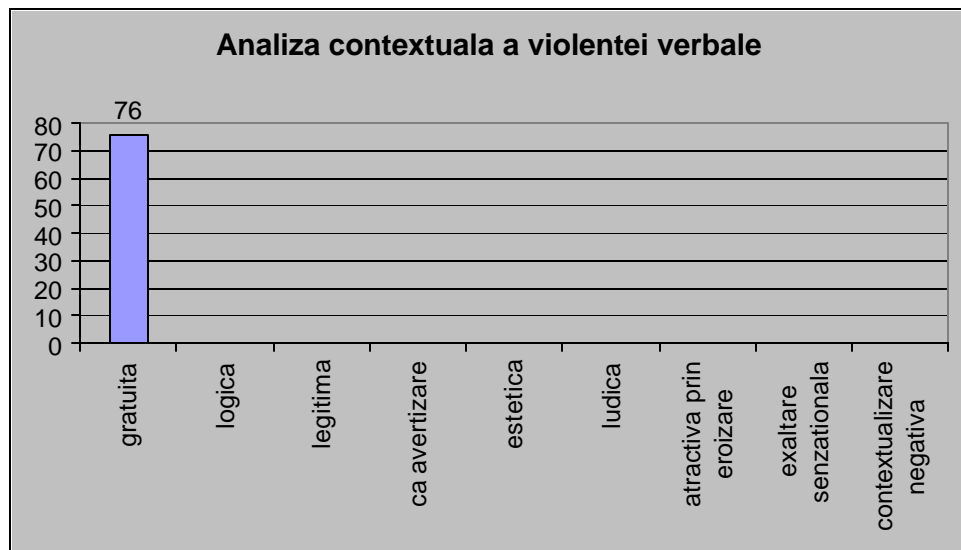
Durate - week-end

5. Violenta verbala

Frecvente - week-end

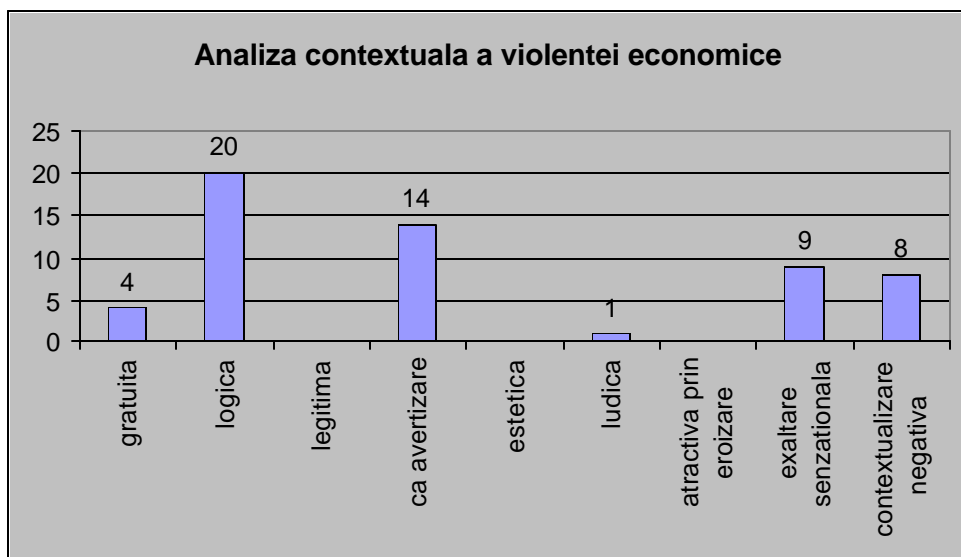

PROTV

1. Violenta economica

Frecvente - cursul saptamânii

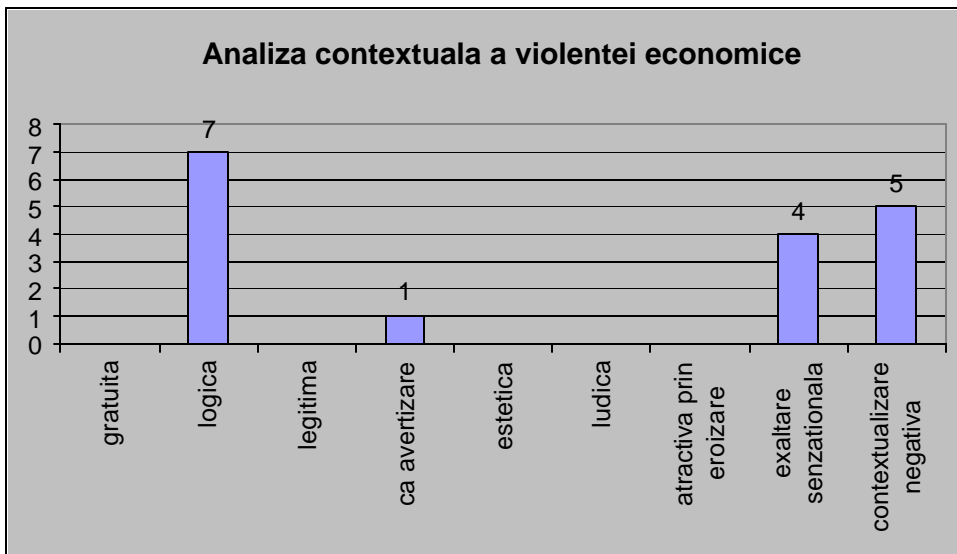

PROTV-ul a alocat mult timp de emisie pentru prezentarea actelor de violenta economica, si un aspect pozitiv de semnalat este ca majoritatea scenelor (34 din 56) au fost prezentate în contexte justificabile.

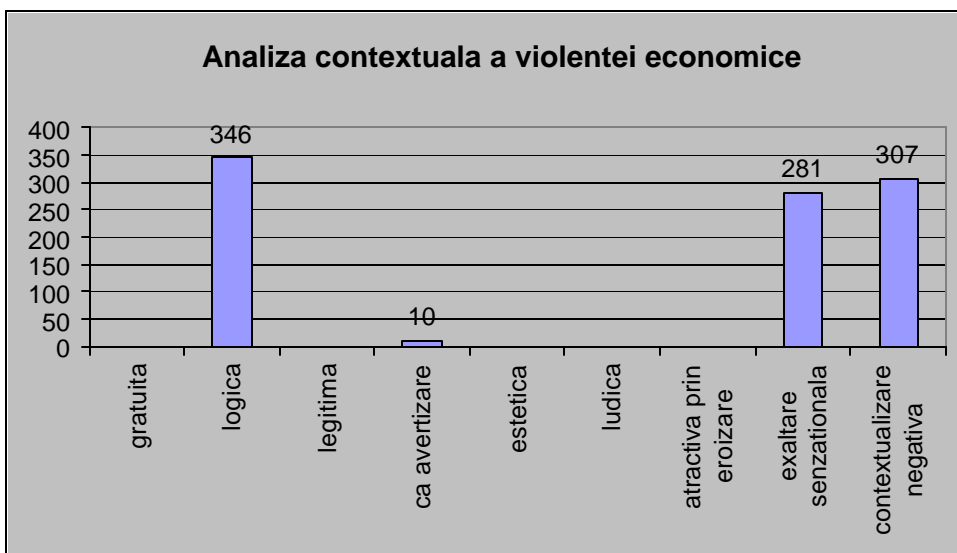
Durate - cursul saptamânii

Frecvente – week-end

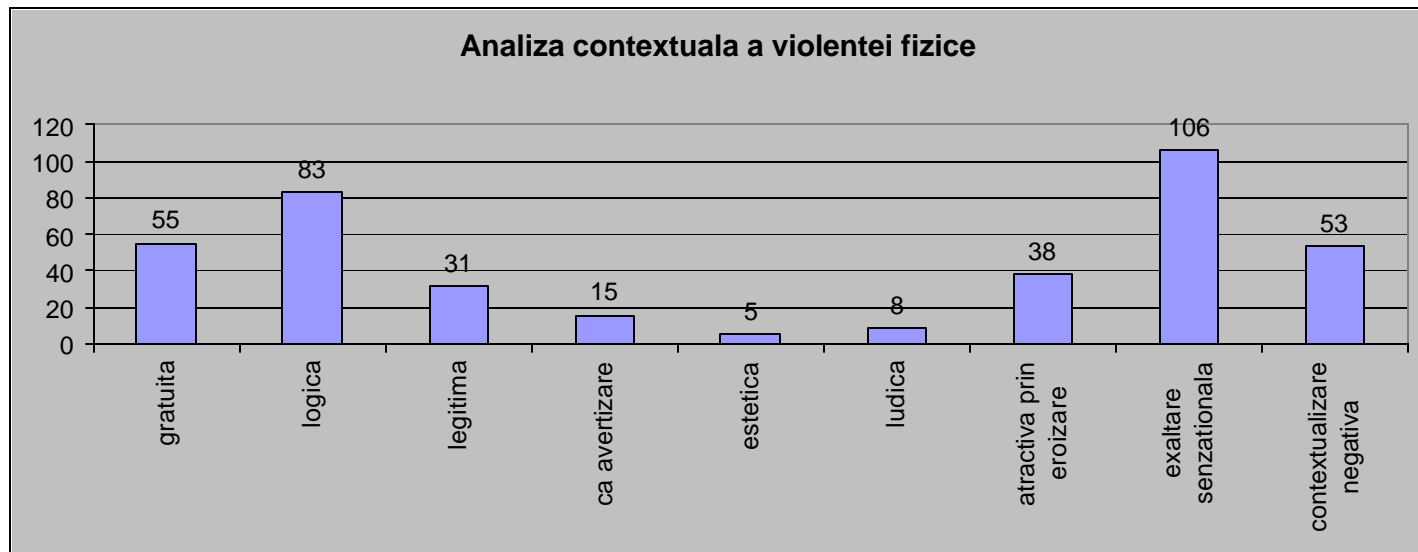

Durate - week-end

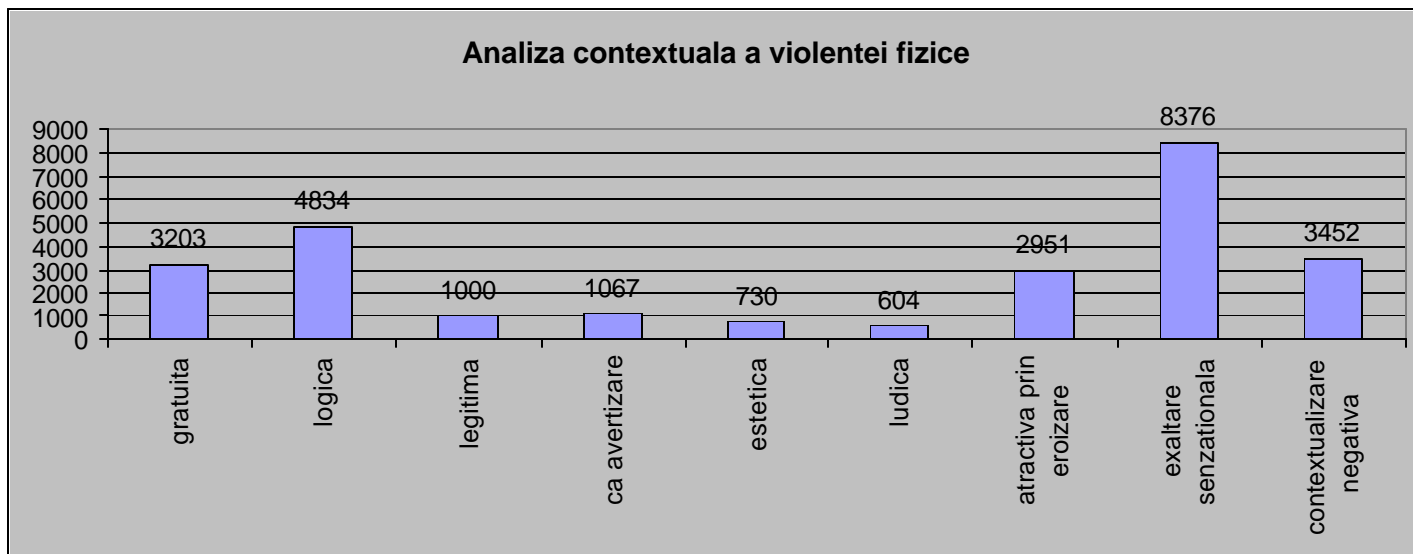
2. Violenta fizica

Frecvente - cursul saptamânii

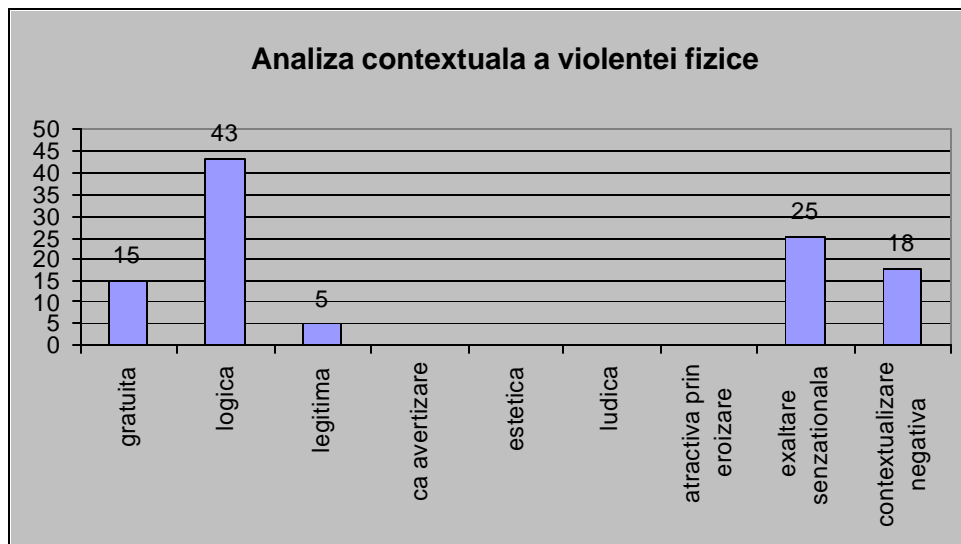

În ceea ce priveste violenta fizica, ProTV-ul a pus accentul pe contextele nejustificabile, gratuite (55 cazuri) si de exaltare senzoriala (106 cazuri).

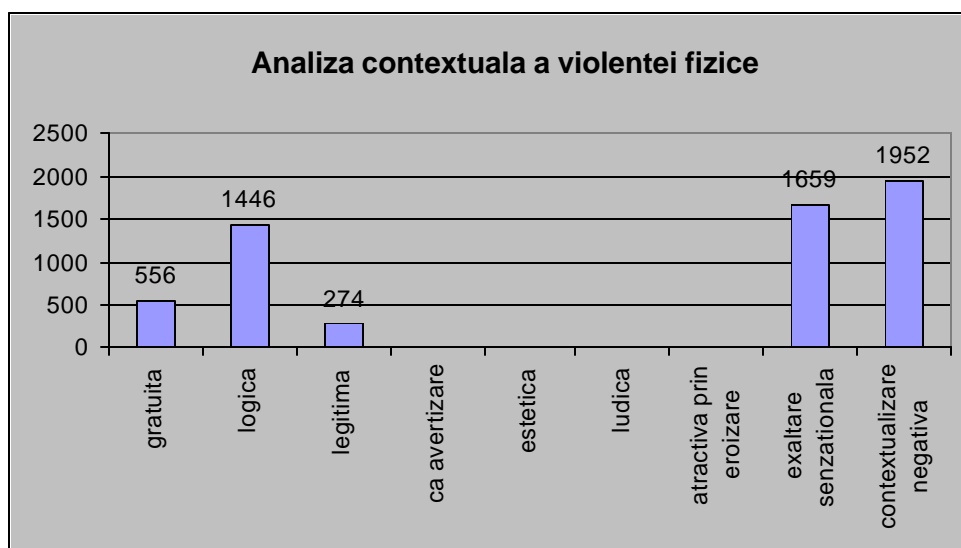
Durate - cursul saptamânii

Frecvente - week-end

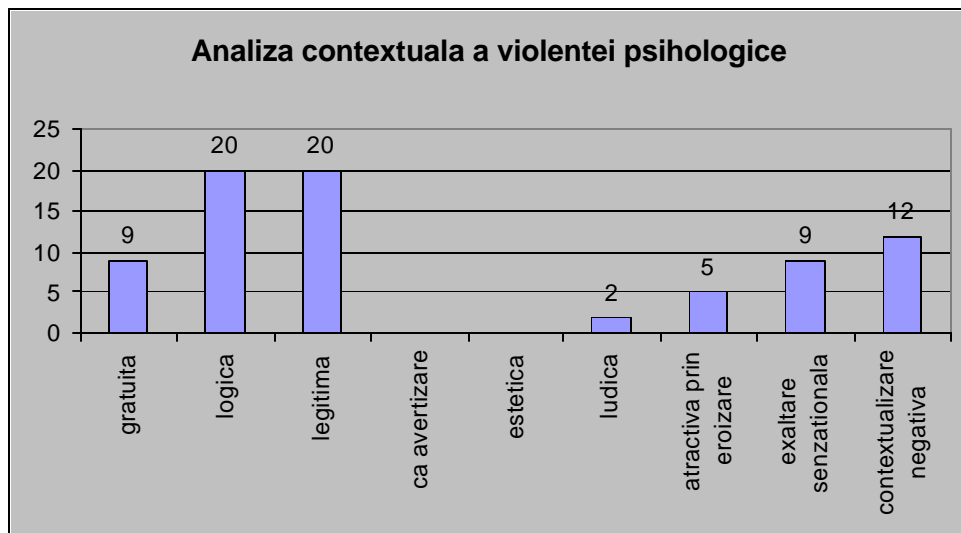

Durate - week-end

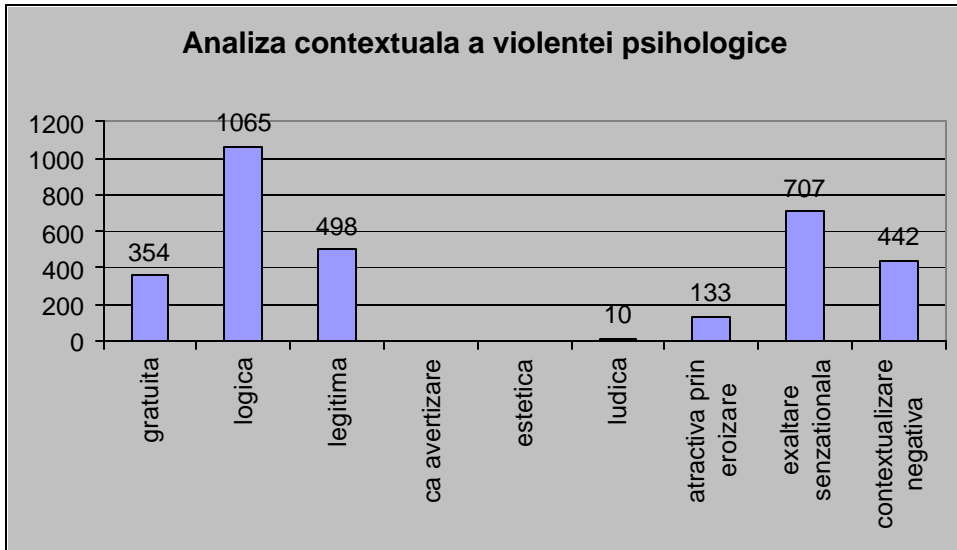

3. Violenta psihologica

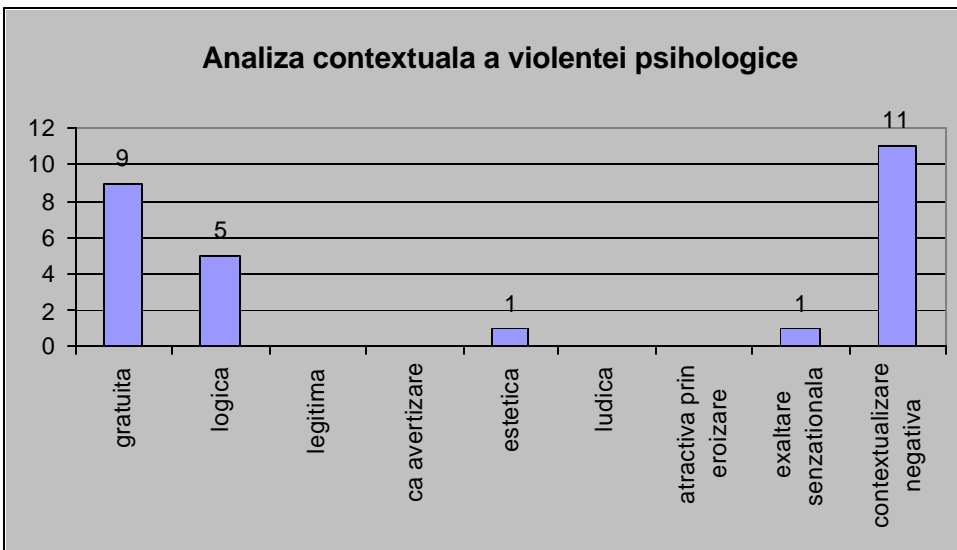
Frecvente - cursul saptamânii

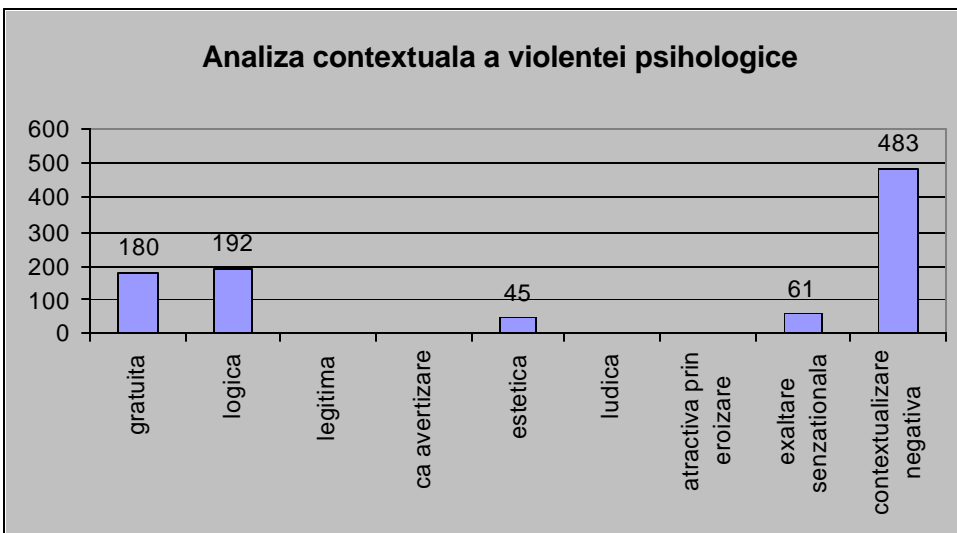
Durate - cursul saptamânii

Frecvente – week-end

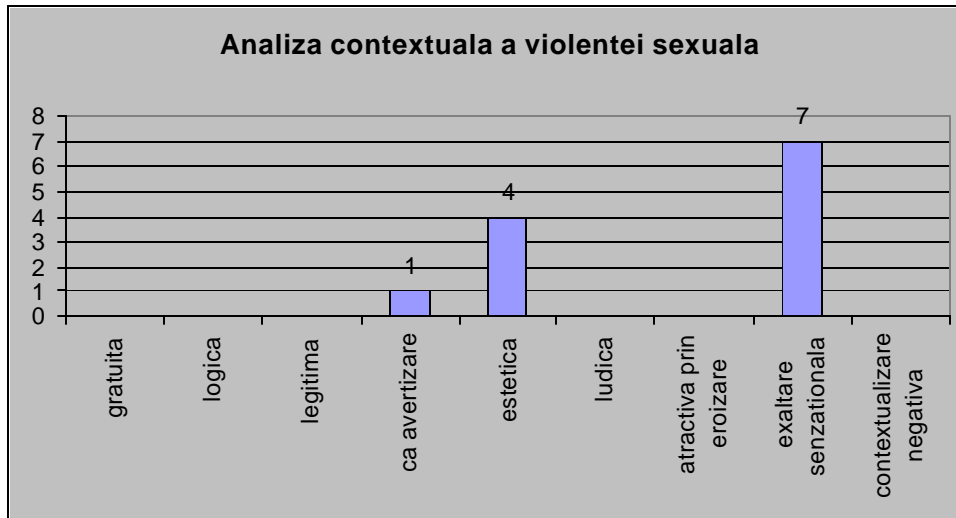

Durate – week-end

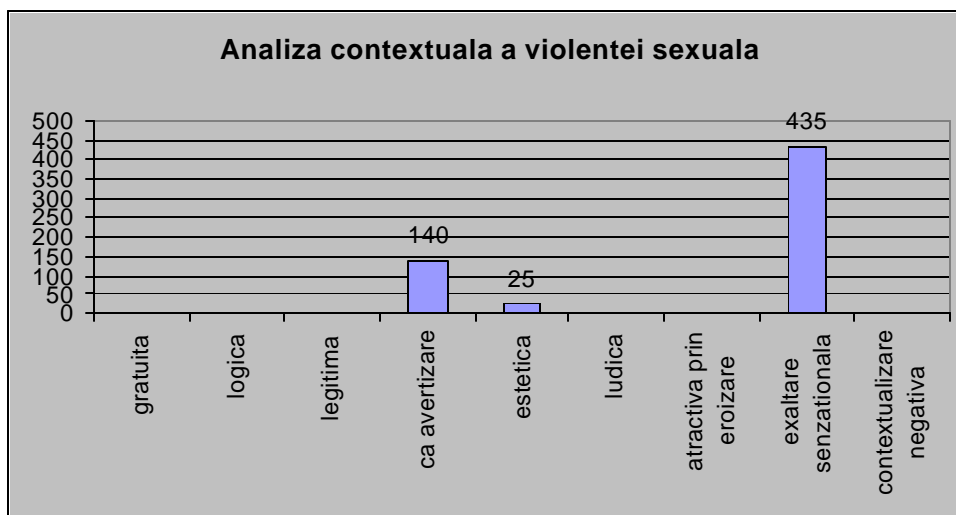

4. Violenta sexuala

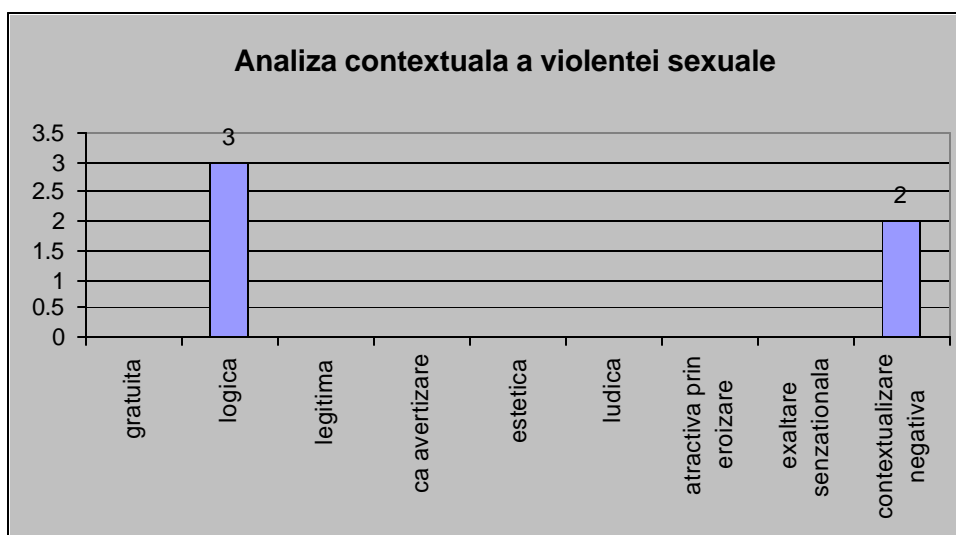
Frecvente – cursul saptamânii

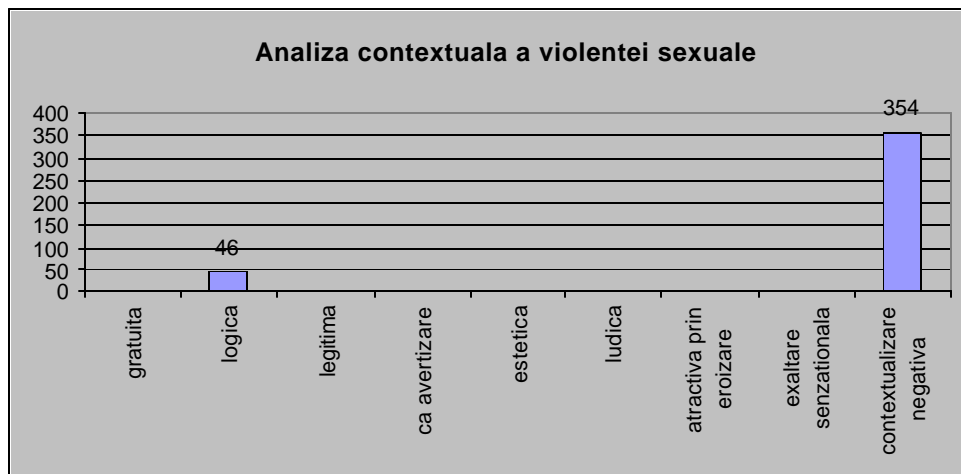
Durate - saptamânii

Frecvente – week-end

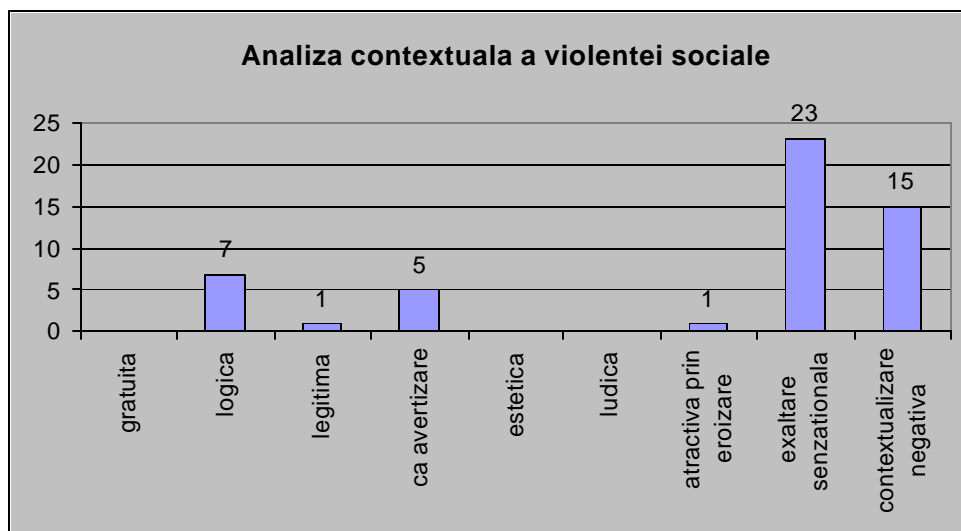

Durate - weekend

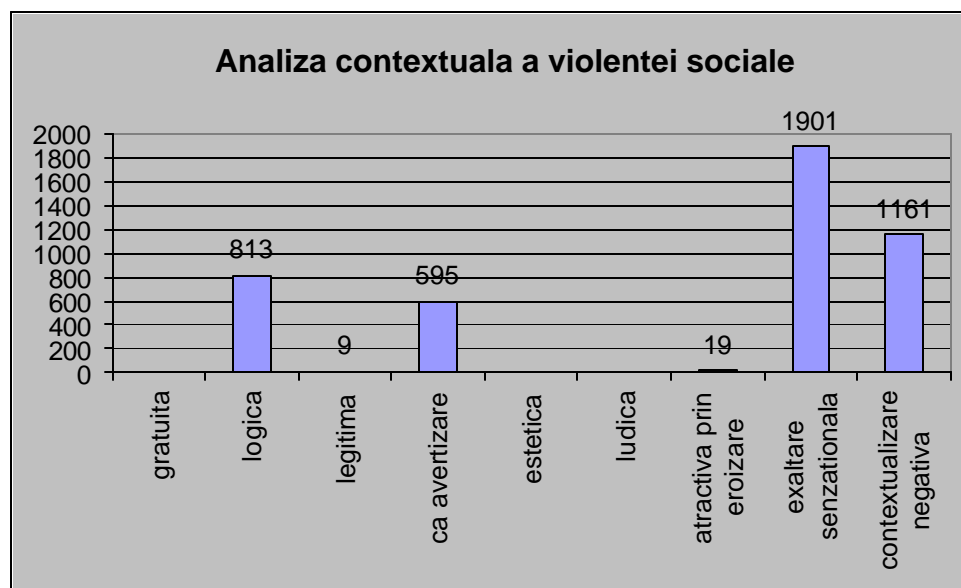

5. Violenta sociala

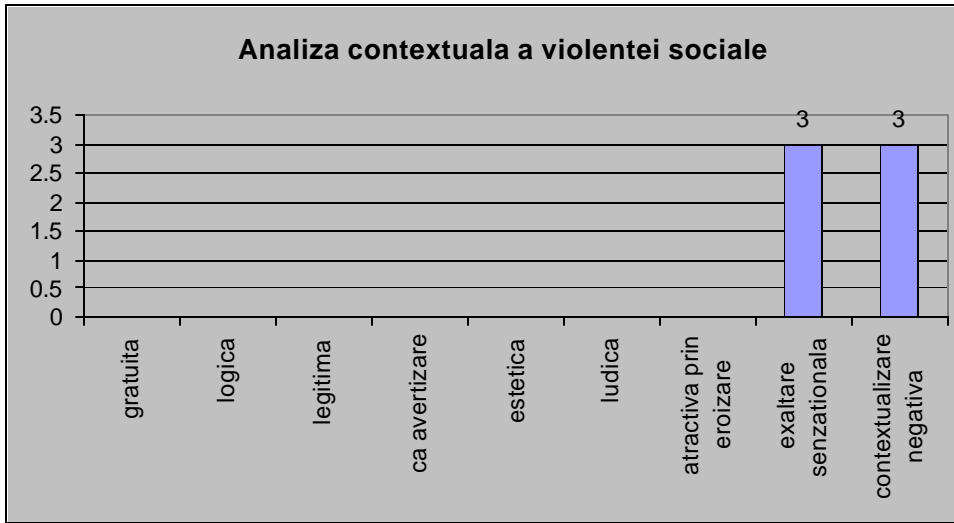
Frecvente – cursul saptamânii

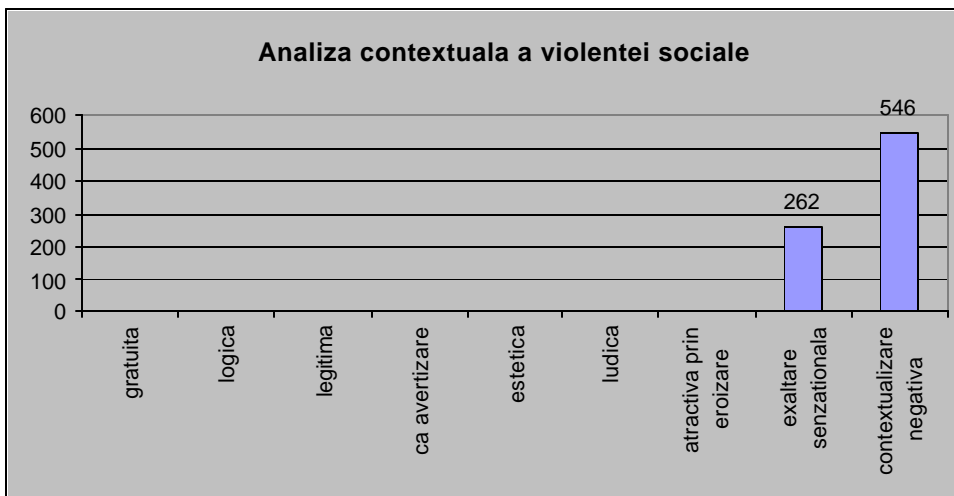
Durate - cursul saptamânii

Frecvente – week-end

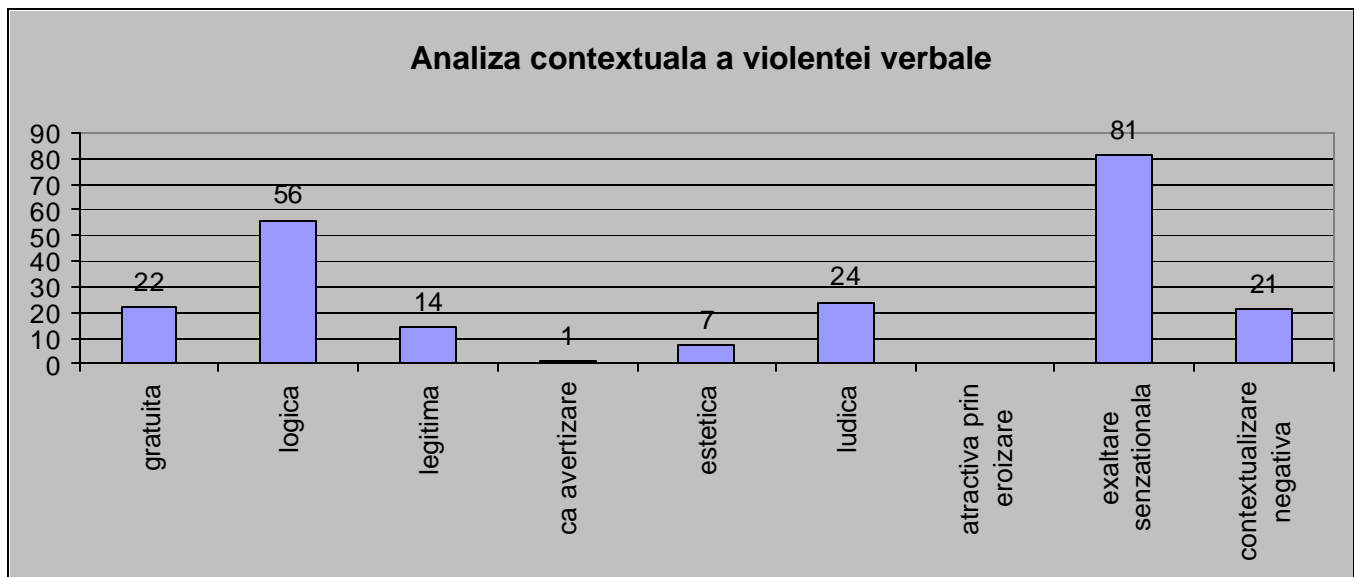

Durate - week-end

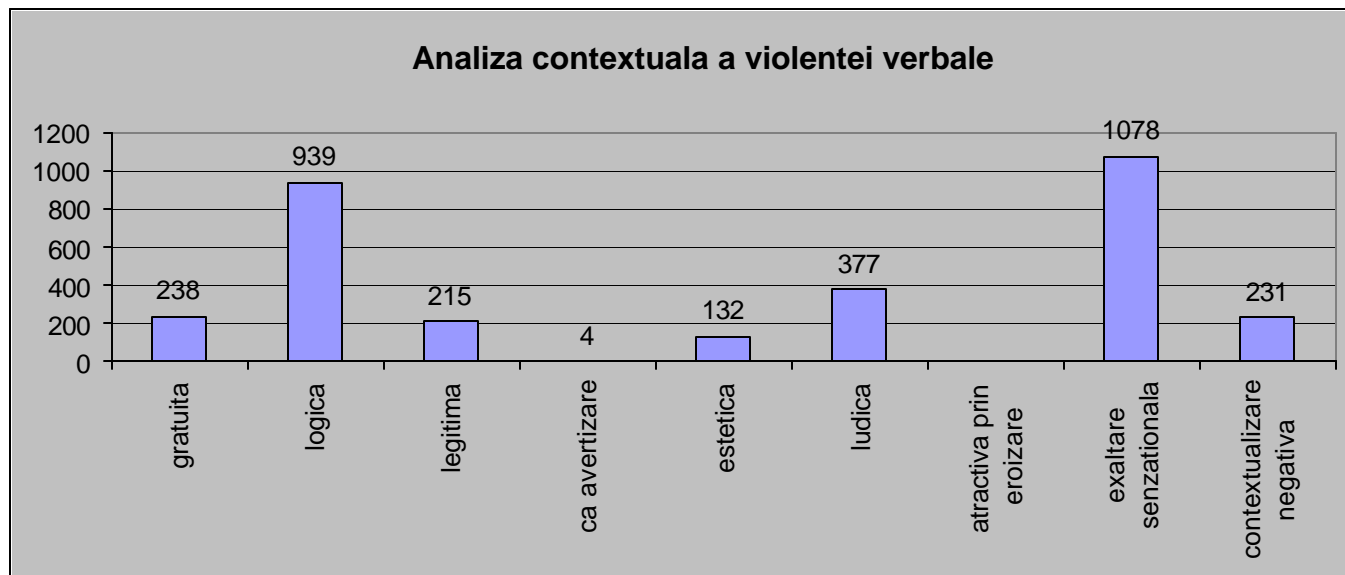

6. Violenta verbala

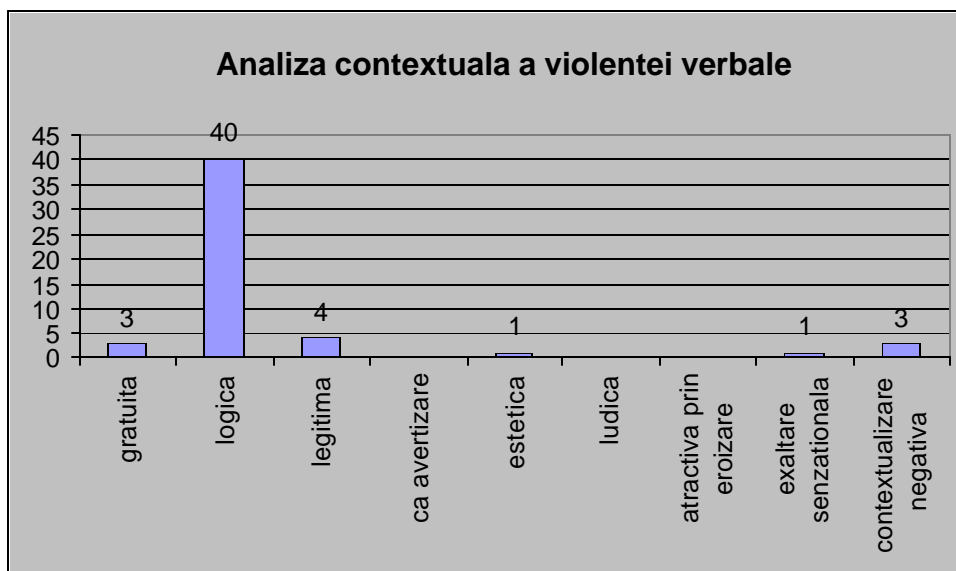
Frecvente – cursul saptamânii

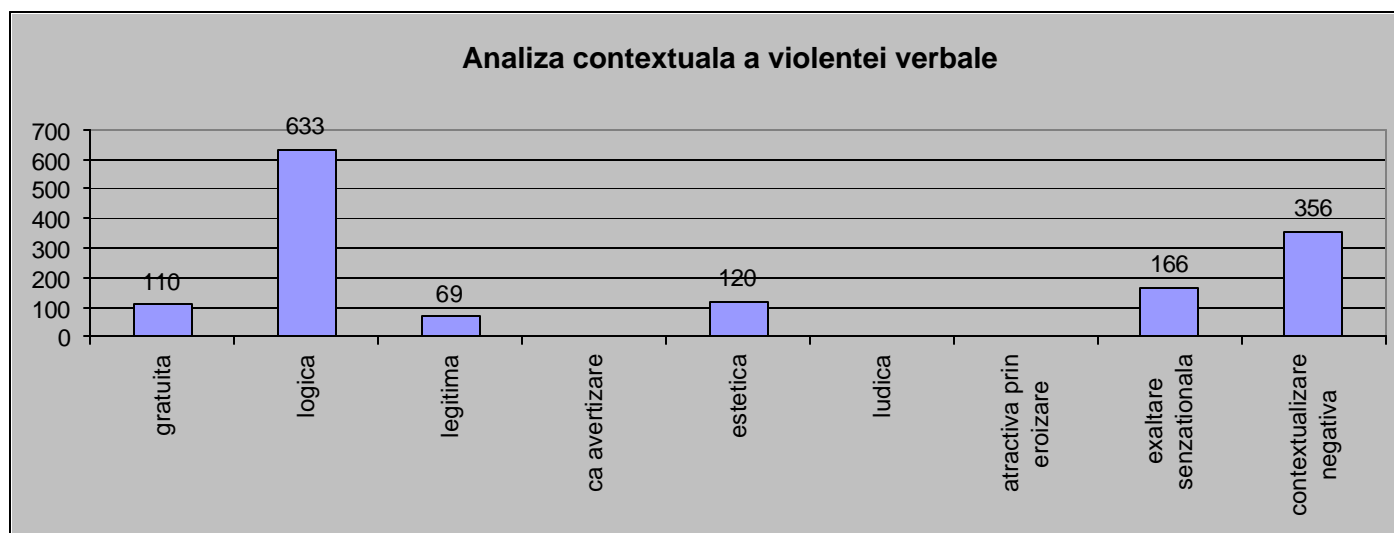
Durate – cursul saptamânii

Frecvente - week-end

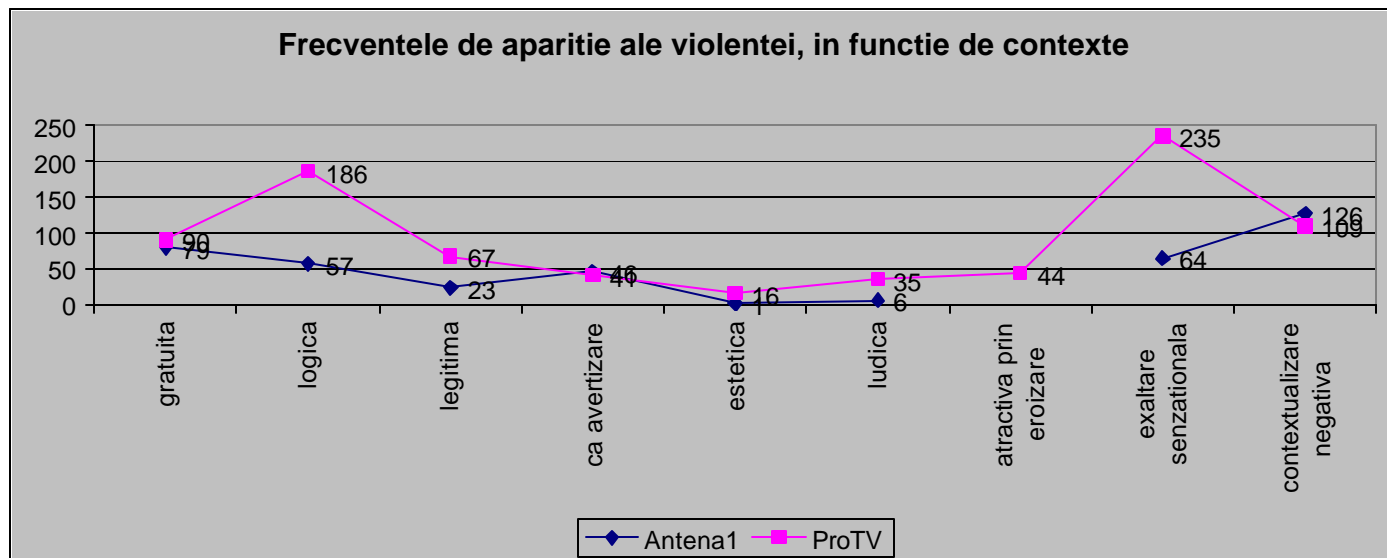

Durate – week-end

Comparatie Antena1 – ProTV

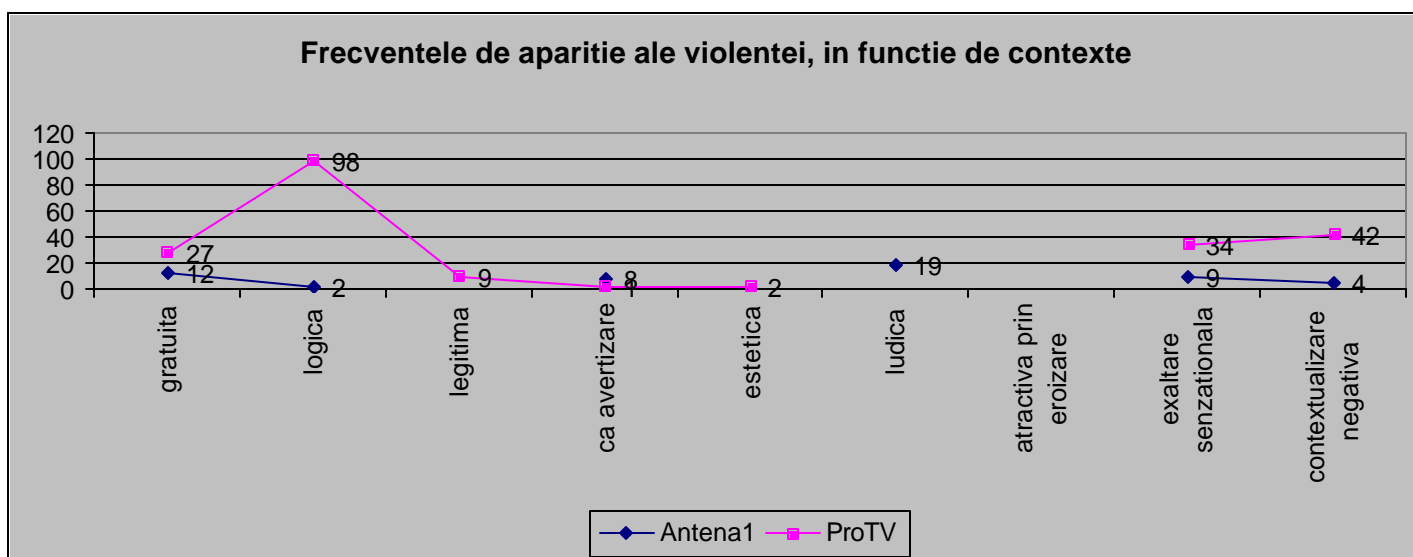
Frecvente – cursul saptamânii

Deși valorile efective în cazul ProTV-ului sunt mai mari decât cele în cazul Antenei1, câteva observații se impun: ProTV încearcă să realizeze un echilibru între violența justificată și cea nejustificată, chiar dacă valorile încă sunt în favoarea violenței nejustificate. Urmărind graficul corespunzător ProTV-ului, se observă două puncte de maxim, în dreptul violenței logice / justificate, și a celei de exaltare senzatională / nejustificată. ProTV încearcă să-și atragă telespectatorii prin imagini spectaculare, care să provoace emoții, dar în același timp oferă și știri în care violența are o justificare.

Pentru Antena 1 această dualitate nu este evidentă, valorile pentru violența nejustificată fiind semnificativ mai mari decât cele corespunzătoare violenței justificate.

Frecvente – week-end

Situația în week-end este o continuare a celei din cursul săptămânii, cu ProTV la care dominantă este violența logică, și cu Antena 1 la care violența justificată este aproape inexistentă.